АРМИЯМИЗ — ҚУДРАТИМИЗ, ШАРАФИМИЗ, ФАХРИМИЗ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 39 (3777).
24 ФЕВРАЛЬ
ШАНБА
1968 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ҚАҲРАМОН ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ЖАНГЧИЛАРИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномаси

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети катта умумхалқ байрами — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг эллик йиллиги муносабати билан СССР Қуролли Кучлари жангчиларини, барча совет кишиларини қизғин табриклайди.

Улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг посбонлигида турган солдат ва матрослар, сержантлар ва старшиналар, офицерлар, генераллар ва адмиралларни самимий қутлаймиз ва табриклаймиз.

Граждан уруши ва Улуғ Ватан урушининг совет қўшинлари жанговар байроқлари остида хизмат қилган ветеранларини самимий қутлаймиз ва табриклаймиз.

Шавкатли армиямиз ва флотимизга берилган жанговар техника ва қурол ижодчилари ва яратувчиларини, ўз меҳнати билан социалистик давлат мудофаа қувватини мустаҳкамлаган ва мустаҳкамлаётган ҳамма кишиларни самимий қутлаймиз ва табриклаймиз.

Совет Қуролли Кучлари — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг фарзандидир. Улар эски дунёнинг бирлашган кучлари — империализм билан ички контрреволюция қурол ишлатиб ёш советлар республикасини бўғиб ташламоқчи бўлган даҳшатли кунларда ташкил қилинди. Революция армияси, меҳнаткашлар армияси бўлмиш ишчи-деҳқон Қизил Армияси адолатли уруш ўтида бунёдга келди. Унинг бешигини улуғ доҳимиз ва устозимиз Владимир Ильич Ленин тебратган эди.

Совет Армияси ва флоти чинакам қаҳрамонона йўл босиб ўтди. Совет Армияси ва Флоти ўз тараққиётининг ҳамма босқичларида Ватанга, совет халқига, коммунизм ғояларига фидокорона хизмат қилиб келмоқда, Коммунистик партия билан Совет ҳукумати уларнинг зиммасига юклаган юксак ва масъулиятли вазифани муносиб равишда бажармоқда.

Гражданлар урушининг унутилмас йилларида Қизил Армия афсонавий шон-шуҳрат қозонди. Қизил Армия очлик ва вайроналик шароитларида мислсиз қийинчиликлар ва муҳтожликларни енгиб, тиш-тирноғигача қуролланган босқинчилар ва оқгвардиячилар галаларини тор-мор қилди, Октябрь ғалабаларини каттиқ туриб сақлаб қолди.

Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида, мамлакатимиз бошига ҳалокатли хавф тушган пайтда Совет Қуролли Кучлари социалистик ватаннинг шарафи, озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиб, Европа ва Осиёдаги кўпгина халқларни фашистлар ва империализм зулмидан озод қилишда ҳал қилувчи роль ўйнади ва бутун прогрессив инсониятнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлди.

Коммунистик партия тарбиялаган совет халқи ва унинг жангчилари сон-саноқсиз душманларга қарши олиб борилган қаттиқ жангларда ғоят сабот-матонат, фидокорлик ва оммавий қаҳрамонлик кўрсатди, тарихда мисли кўрилмаган жасоратлар қилди.

Революция ва социализм иши учун курашда халқимизнинг кўпгина энг яхши ўғил ва қизлари қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Уларнинг кўрсатган жасорати абадий барҳаётдир, чунки улар жонларини фидо қилган иш ҳам барҳаётдир. Ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг хотираси ва шон-шуҳрати умрбод қолсин!

Совет давлати ва Қуролли Кучларининг ярим асрлик тарихи, революция бунёд этган армия маҳкам эканлигини, озодлик нашъасини суриб, ўз мамлакатининг эгаси бўлиб қолган халқ енгилмас эканлигини шак-шубҳасиз исбот этди.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг кучи ва қудрати шундаки, у социализмнинг туб афзалликларига. совет жангчиларининг қўлига биринчи даражали ҳарбий техникани берган мамлакатнинг қудратли иқтисодий потенциалига, совет жамиятининг маънавий сиёсий бирлигига, ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг мустаҳкам иттифоқига таянгандир. СССР Қуролли Кучлари жондили билан ўз халқининг армиясидир.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг кучи ва қудрати унинг энг илғор идеология — марксизм-ленинизм идеологиясига содиқ бўлганлигидадир. Совет жангчилари ўз синфий бурчини юксак даражада англаш, олижаноб мақсадлар, халқ манфаати учун кураш ғоялари билан тўлиб-тошган.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг кучи ва қудрати қуролли кучларнинг қурилиши ва уларни қуроллантиришнинг туб масалаларини ишлаб чиқаётган, совет жангчиларини Ватанга чексиз садоқат руҳида, социализм ғалабаларини ҳимоя қилишдаги бурчини муносиб даражада ва шараф билан охиригача бажаришга тайёр туриш руҳида тарбиялаётган коммунистик партия раҳбарлигидадир.

Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан бирга тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун сабот-матонат ва изчиллик билан кураш олиб бормоқда. Лекин тарих тажрибаси жаҳон империализми мавжуд экан, унинг томонидан бўладиган ҳар қандай агрессив кирдикорларни қайтаришга ҳамиша тайёр бўлиб туриш, ҳамиша хушёр бўлиб туриш, ҳамиша сергак бўлиб туриш кераклигини ўргатади.

Бугунги кунда уруш ва реакциянинг асосий кучи — АҚШ империализмидир. У, Вьетнамда жиноятkорона қабиҳ уруш олиб бормоқда, жаҳоннинг турли районларида янги кескинлик ўчоқларини вужудга келтирмоқда, жаҳон жандарми бўлиб иш кўрмоқда, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигига тажовуз қилмоқда. Ядро қуролини ўз қўлларига киритишга интилиб, Европа картасини қайта тузиш режаларини тузаётган Ғарбий Германия реваншчилари АҚШ билан иттифоқ бўлиб иш кўрмоқда.

Мана шу шароитларда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати КПСС XXIII съезди қарорларига амал қилиб, Совет Иттифоқининг мудофаа қобилиятини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни ўзларининг муқаддас бурчлари, деб ҳисоблайдилар.

Эндиликда, партия, ҳукумат ва бутун халқнинг куч-ғайратлари туфайли Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти энг замонавий ракета — ядро қуролларига ва биринчи даражали жанговар техникага эга, мамлакатимиз чегараларини ҳар бир дақиқада ҳимоя қилиш учун отланишга тайёр турган тажрибали кадрлари бор. Совет жангчилари бутун халқнинг меҳри-муҳаббати билан қуршаб олинган.

Азиз ўртоқлар! Коммунизм қурувчи совет халқи қудратли армиясининг, ер куррасида тинчликнинг таянчиғи бўлган армиянинг жангчиси бўлиш буюк шарафдир. Шу билан бирга социалистик ватан хавфсизлигини сақлаш ва уни ҳимоя қилишдаги масъулиятингиз ҳам юксакдир.

СССР Қуролли Кучлари жанговар қудратини янада мустаҳкамлаш манфаатлари бутун шахсий составдан ўзининг сиёсий ва жанговар билимларини сабот-матонат билан такомиллаштириб боришни, хушёрликни ва жанговар тайёрликни янада оширишни, ҳарбий техника ва қурол-яроқларини аъло даражада эгаллашини, юксак уюшқоқлик ва интизомли бўлишни талаб қилади. Булар офицер кадрларнинг ҳамиша ҳарбий назария ва практика талаблари даражасида туришларини, фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан ижодий фойдаланиш асосида қўшинларга раҳбарлик қилиш методларини доимо яхшилаб боришларини талаб қилади. Армия ва флотнинг сиёсий органлари ва партия ташкилотлари қўшинлар ҳаёти ва фаолиятининг ҳамма томонларига кўрсатадиган таъсирларини тинмай ошириб боришлари, шахсий составни ҳарбий бурчни намунали бажаришга уюштиришлари ва илҳомлантиришлари керак.

Қардош социалистик мамлакатларнинг армиялари СССР Қуролли Кучлари билан ягона сафда турибди. Уларнинг жанговар ҳамдўстлиги — социализм мамлакатлари куч-қудратининг манбаи ва хавфсизлигининг ишончли гаровидир. Қуролдош қардошларнинг мана шу улуғвор интернационал жипслигини сақламоқ ва мустаҳкамламоқ зарур!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қаттиқ ишонч билдириб айтадиларки, ярим асрлик қаҳрамонона йўлни босиб ўтган Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти бундан буён ҳам ўзининг шону шуҳратларга тўла байроғини баланд кўтариб боради, сўнмас жанговар традицияларини муқаддас сақлайди ва кўпайтираверади ҳамда ҳар қандай агрессорни янчиб ташлашга, социализм ва коммунизм ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга тайёр туради!

Совет Иттифоқининг шавкатли қуролли кучларига шон ва шарафлар!

Яшасин коммунизм қураётган улуғ совет халқи!

Яшасин шонли қуролли кучларимизнинг раҳбари ва мураббийси, совет халқи эришган барча ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ СОДИҚ ФАРЗАНДЛАРИ ВА ҲИМОЯЧИЛАРИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

СССРнинг Шавкатли Қуролли Кучлари 50 йиллигини бутун совет мамлакати, чет эллардаги дўстларимиз кенг нишонламоқдалар. 23 февралда Кремлдаги Съездлар саройида бўлган тантанали йиғилиш умумхалқ байрамининг марказий воқеаси бўлди.

Соат 17.00. Залда гулдурос қарсаклар янграйди. Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари президиумдан ўрин оладилар. Машҳур совет саркардалари — СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосарлари — Совет Иттифоқи Маршаллари И. И. Якубовский ва М. В. Захаров, Совет Армияси ва Ҳарбий — Денгиз Флоти бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, армия генерали А. А. Епишев, СССР Мудофаа Министрининг биринчи ўринбосари, Армия генерали С. Л. Соколов, СССР Мудофаа Министрининг ўринбосарлари Совет Иттифоқи Маршали Н. И. Крилов, Армия генерали П. Ф. Батицкий, авиация бош маршали К. А. Вершинин, Совет Иттифоқи флот адмирали С. Г. Горшков, Совет Иттифоқи Маршали И. Х. Баграмян, Совет Иттифоқи Маршали К. С. Москаленко, армия генераллари И. Г. Павловский ва В. А. Пеньковский, шунингдек Совет Иттифоқи Маршаллари С. М. Будённий, А. М. Василевский, К. Е. Ворошилов, Ф. И. Голиков, А. И. Еременко, И. С. Конев, В. Д. Соколовский, С. К. Тимошенко, В. И. Чуйков, авиация бош маршали А. Е. Голованов, авиация бош маршали А. А. Новиков, бронетанк қўшинлари бош маршали П. А. Ротмистров, қўшин турларининг маршаллари, генераллар, партия ва совет ташкилотларининг вакиллари ҳам шу ерда ўтирибдилар.

СССР Қуролли Кучлари 50 йиллиги байрами тантаналарида иштирок этгани келган ҳарбий делегацияларнинг қуйидаги бошлиқлари президиумда ўтиришибди: Болгария Халқ Республикасидан — БХР Халқ Мудофаа Министри Армия генерали Добри Журов, Венгрия Халқ Республикасидан — ВХР Мудофаа Министри, генерал-полковник Лайош Цинеге, Вьетнам Демократик Республикасидан — Миллий Мудофаа Министри ўринбосари, генерал-майор Нгуен Дон, Германия Демократик Республикасидан — ГДР Миллий Мудофаа Министри, Армия генерали Гейнц Гофман, Корея Халқ Демократик Республикасидан — Миллий Мудофаа министри, Армия генерали Ким Чан Бон, Куба Республикасидан — революцион Қуролли Кучлар бош штаби оператив бошқармасининг бошлиғи майор Антонио Луссон Батлье, Монголия Халқ Республикасидан — Халқ армияси ишлари бўйича министри генерал полковник Ж. Лхагвасурэн, Польша Халқ Республикасидан — Миллий Мудофаа Министри, Польша маршали Мариан Спихальский, Румыния Социалистик Республикасидан — Қуролли Кучлар Министри, генерал-полковник Ион Ионицэ, Чехословакия Социалистик Республикасидан — Милий Мудофаа Министри, Армия Генерали Богумир Ломский, Югославия Социалистик Федератив Республикасидан — Халқ Мудофаа ишлари давлат секретари, генерал-полковник Николай Любичич.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин тантанали йиғилишни очади.

Москва шаҳри меҳнаткашлари вакиллари билан пойтахт гарнизони жангчиларининг Совет Армияси ва Ҳарбий — Денгиз Флоти 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши очиқ деб эълон қилинади.

Залда Совет Иттифоқи Давлат гимнининг садолари улуғвор янграйди.

Йиғилиш аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев минбарга чиқади. Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Совет Армияси ва Ҳарбий — Денгиз Флотининг 50 йиллиги муносабати билан Совет Қуролли Кучлари жангчиларига йўллаган табрикномасини бутун залдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида ўқиб беради.

Доклад қилиш учун СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречкога сўз берилади. (А. А. Гречко докладининг баёни газетанинг иккинчи бетида босилган).

ПРАГАДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

ПРАГА, 22 февраль. (ТАСС мухбири). Чехословакия халқи меҳнаткашларининг реакция кучлари устидан қозонилган тарихий ғалабасининг, мамлакат олдида социализм қурилишига олиб борувчи кенг йўл очиб берган ғалабанинг 20 йиллигини байрам қилмоқда.

Бугун Прагада Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети, Миллий Фронт Марказий Комитети ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг тантанали мажлиси бўлди.

Мажлис аҳли Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Дубчекни ҳамда Чехословакия социалистик Республикаси партия ва ҳукуматининг бошқа раҳбарларини, КПСС делегацияси раҳбари — КПСС Марказий Комитетининг бош секретари Л. И. Брежневни, бошқа қардош партиялар делегацияларининг раҳбарлари — Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Т. Живковни, Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадарни, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг раиси В. Ульбрихтни, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Гомулкани, Румыния Компартияси Марказий Комитетининг бош секретари, Румыния Социалистик Республикаси давлат кенгашининг раиси Н. Чаушескуни, Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиумининг аъзоси В. Влаховични гулдурос қарсаклар билан кутиб олади.

Чехословакия республикасининг давлат гимни садолари зал узра янграйди.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Я. Доланский тантанали мажлисни очди. У, залда ҳозир бўлган қардош коммунистик ва ишчи партияларининг делегацияларини табриклайди. Биринчи табрик сўзлари КПСС Марказий Комитетининг бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегациясига қарата айтилди. Мажлис қатнашчилари ўринларидан туриб гулдурос қарсак чаладилар. Улар: «Яшасин Совет Иттифоқи!» «Яшасин КПСС!» деган хитобларни қайта-қайта такрорлайдилар.

Чехословакия Компартиясиси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Дубчек Чехословакия меҳнаткашларининг февраль ғалабаси 20 йиллигига бағишлаб доклад қилди.

КПСС делегациясининг раҳбари, КПСС Марказий Комитети бош секретари Л. И. Брежнев мажлис аҳлининг қизғин қарсаклари остида минбарга чиқади.

Л. И. Брежнев шу ерда ҳозир бўлган кишиларни, Чехословакиянинг барча коммунистларини ва бутун чехословак халқини тарихий ғалабанинг 20 йиллиги билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, бутун совет халқи номидан самимий табриклади.

1948 йилги февраль воқеалари, деди нотиқ, мамлакатингизнинг тақдирида кескин бурилиш — Чехословакия олдида социалистик қурилиш сари кенг йўл очиб берган бурилишдан далолат берди. Бу воқеалар жаҳон социалистик системасининг қарор топишидаги муҳим босқичларнинг бири ҳам бўлди. Бу — жаҳон социализм кучларининг катта ғалабаси ва жаҳон реакцияси кучларининг мағлубияти эди.

Нотиқ революция ғалабаларини ҳимоя қилиш учун курашга раҳбарлик қилган Чехословакия Коммунистик партиясининг ролини, Чехословакия ишчилар синфининг етуклигини, Коммунистик партиянинг сиёсий роли тўғри эканлигига кенг омманинг чуқур ишончини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Чехословакияда 1948 йил февраль революцияси, деб давом этди Л. И. Брежнев, меҳнат аҳлининг халқаро бирдамлиги қандай кучга эга эканлигини ҳам ёрқин исбот қилди. Ўша кунларда жаҳондаги прогрессив кучларнинг мамлакатингиз меҳнаткашларини қўллаб-қувватлаганлиги, Совет Иттифоқи, халқ демократияси мамлакатларининг кўрган қатъий тадбирлари ички контрреволюциянинг ташқи контрреволюцияга таяниш йўлидаги уринишларини барбод этди. Бу пролетар, социалистик интернационализмининг чинакам тантанаси бўлди.

Февраль воқеаларининг сабоқлари шу нарса яққол кўрсатдики, ишчилар синфи ва унинг авангарди бўлмиш коммунистлар партияси изчил революцион марксизм-ленинизм позицияларида турган пайтда, ўзларининг ҳамма ҳаракатларида кенг халқ оммаси билан маҳкам алоқа боғлаган ва пролетар интернационализми принципларини муқаддас билиб, бу принципларга содиқ бўлиб қолган тақдирда, чет эллардаги революцион кучлар билан иттифоқни, қардош социалистик давлатлар билан иттифоқни мустаҳкамлаганлари тақдирда жуда катта ғалабаларга эриша оладилар.

Чехословакия Коммунистик партияси ва у раҳбарлик қилаётган мамлакатингиз ишчилар синфининг сиёсати худди шундай сиёсат бўлди. Бу сиёсат 1948 йил февраль ойда ғалаба қозонишни таъмин этди. Марксизм-ленинизм принципларига чексиз садоқат империалистларнинг фитнасини барбод этишга, реакция кучларини тор-мор қилишга ва мамлакатнинг тақдирида революцион бурилиш ясашга имкон берди. Чехословакия Коммунистик партияси партиянинг чақириғи билан курашга отланган миллионларча халқ оммасининг қатъий мададига таяниб, қуролли қўзғолон қилмай туриб, конституцион тараққиёт доирасида социалистик революцияни амалга ошириш намунасини кўрсатиб, жаҳон революцион тажрибаси хазинасига жуда муҳим ҳисса қўшди.

Л. И. Брежнев Чехословакияда халқ ҳокимияти йилларида экономикани, маданиятни ривожлантиришда, кенг меҳнаткашлар оммасининг фаровонлигини оширишда эришилган катта муваффақиятларни таъкидлаб ўтди. Жаҳон, деди у, юксак даражада индустрлашган мамлакатда социалистик қурилиш тажрибаси билан бойиди. Буларнинг ҳаммаси Чехословакия Коммунистик партиясининг социализм қуриш йилларида амалга оширилган бош йўли тўғри йўл эканлигини яққол исботлаб берди.

Бизнинг мамлакатимиз ўзининг иккинчи эллик йилига зўр ишонч билан ва дадил қадам қўйди, деди сўнгра КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси олдида, бутун халқимиз олдида коммунизм қуришдан иборат буюк вазифа турибди. Совет кишилари ҳали ҳеч ким текшириб кўрмаган йўлда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда. Бизнинг халқ хўжалик планларимиз тўла ва ошириб бажарилмоқда. Бу гап шу беш йилликка ҳам таъаллуқлидир. Ўтган йилнинг якунлари, шунингдек шу йилнинг дастлабки ойларида заводлардан, колхоз ва совхозлардан олинаётган хабарлар буни исбот қилади. Ҳозирги вақтда бизнинг мамлакатимизда янги беш йиллик планни тузиш соҳасидагина эмас, балки мамлакат экономикасини ривожлантиришнинг узоқ йилларга мўлжалланган режаларини тузиш соҳасида ҳам иш олиб борилмоқда. Совет халқи ва унинг иттифоқчиларининг тинч меҳнатини мустаҳкам қўриқлаб турган Советлар мамлакати Қуролли Кучларининг қудрати доим мустаҳкамланиб бормоқда.

Буларнинг ҳаммаси, азиз ўртоқлар, марксизм-ленинизм таълимоти асосий ҳақиқатлардан бирининг, бир қанча мамлакатларда социалистик қурилиш практикасида синаб кўрилган ҳақиқатнинг тўғри эканлигини яна ва яна бир марта тасдиқлайди. Бу ҳақиқат шундан иборатки, Коммунистик партиянинг раҳбарлик роли социалистик ва коммунистик жамиятни муваффақиятли суратда қуриш гарантиясидир. Партия экономикага ва барча ижтимоий процессларга илмий, планли раҳбарлик қилиш ленинчи принципларининг изчил амалга оширилишини, социалистик демократиянинг такомиллаштирилишини, кенг халқ оммасининг сиёсий ташаббуси ва активлигини ривожлантиришни таъминлайди.

Совет кишилари янги жамият қуриш билан, деб давом қилади Л. И. Брежнев ўзларининг интернационал бурчларини ҳеч қачон эсдан чиқарганлари йўқ. Совет Иттифоқи халқларининг озодлиги ва мустақиллиги учун, социализм ва тинчлик иши учун курашнинг ҳамиша олдинги сафларида борганлиги ва бораётганлигини бутун дунё меҳнаткашлари яхши биладилар. Бундан кейин ҳам шундай бўлажагига дўстларимиз ишонсалар бўлади.

Нотиқ, Чехословакияда социалистик қурилишга киришилгандан буён ўтган 20 йил КПСС ва Чехословакия Компартияси ўртасидаги, иккала мамлакат ҳамда халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик узлуксиз ривожланиш йиллари бўлганлигини таъкидлайди.

Биз, дейди, у фашизмга қарши олиб борилган кураш туфайли ҳамжиҳат бўлиб қолдик. Биз социализм ва коммунизм қурилиши жараёнида олдимизда турган вазифалар ва туб мақсадларнинг муштараклиги туфайли бирлашдик. Марксча-ленинча идеология, ҳаммамизнинг социалистик интернационализмга содиқ бўлишимиз бизни бирлаштириб турибди. Партияларимиз ва давлатларимиз замоннинг барча энг муҳим проблемалари юзасидан бир хил сиёсатни ўтказиб келмоқдалар. Биз бошқа социалистик мамлакатлар билан, қардошларимиз ва иттифоқчиларимиз билан бир ёқадан бош чиқариб, империалистик агрессорларга қарши биргаликда кураш олиб бормоқдамиз, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги учун биргаликда курашмоқдамиз, жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлаш учун курашда биргаликда қатнашмоқдамиз. Коммунистик партияларнинг яқин кунларда Будапештда бошланадиган маслаҳат учрашуви бу соҳада муҳим босқич бўлади.

Биз қардош Чехословакия билан ва иттифоқчиларимиз бўлмиш бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда Варшава шартномаси доирасида коллектив мудофаамизни мустаҳкамламоқдамиз. Варшава шартномаси Евpопада тинчлик ва хавфсизликнинг мустаҳкам гарантиясидир. Америка империализми агрессив, авантюристик йўлни ўтказиб келаётган ва Ғарбий Германияда реваншчи, милитаристик кучлар актив ҳаракат қилаётган ҳозирги шароитда, коллектив мудофаамизни мустаҳкамлаш вазифаси айниқса муҳимдир. Чехословак халқининг қаҳрамони Юлиус Фучикнинг: «одамлар, ҳушёр бўлинглар» деган унутилмас сўзлари ҳозирги кунда халқлар тараққиёти ва озодлиги ишини қадрлаётган барча кишиларга даъват бўлиб янграмоқда.

Чехословакия коммунистлари, мамлакатингизнинг меҳнаткашлари Чехословакия Коммунистик партияси, Чехословакия давлати социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш соҳасида жуда катта роль ўйнаётганлиги билан фахрлана оладилар. Чехословакия Социалистик Республикасининг Варшава шартномаси ташкилотида, социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлиги масалаларида ўтказиб келаётган изчил интернационалистик йўли Чехословакия Коммунистик партияси, аввало, Мао Цзе-дун групласининг ҳозирги йўли билан боғлиқ бўлган миллатчилик тенденцияларига қарши қатъий кураш олиб бораётганлиги, партиянгиз социализм ғалабаси йўлидаги курашнинг ҳамма босқичларида ўртага қўйиладиган проблемаларни ҳал этишга ижодий тарзда ёндошаётганлиги, буларнинг ҳаммаси Чехословакия компартияси ва Чехословакия Социалистик Республикаси халқаро майдонда ҳақли суратда юксак обрў қозонишига асос бўлди.

Л. И. Брежнев Чехословакия меҳнаткашларига янги катта муваффақиятлар тилади ва Совет Иттифоқи билан Чехословакия халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига, Чехословакия Коммунистик партияси шарафига табрик сўзлари айтди.

В. Гомулка, В. Ульбрихт, Я. Кадар, Н. Чаушеску, Т. Живков ва В. Влахович ўртоқлар ҳам нутқ сўзладилар.

Раислик қилувчи меҳнаткашлар февраль ғалабасининг 20 йиллигига бағишланган тантанали мажлисни ёпиқ деб эълон қилади.

Мажлис қатнашчилари ўринларидан туриб, партия гимни «Интернационал»ни бирга ижро этадилар.

ТУРКИСТОНЛИК ЖАНГЧИЛАР ХОТИРАСИ

Туркистонлик жангчилар ватанимизнинг қаҳрамонона йилномасига озмунча ёрқин саҳифалар битмаганлар. Улар ўзларининг жанговар байроқлари остида Москва ва Ленинград остоналарида, Волгада ва Днепрда, Берлин ёнида, Улуғ Ватан урушининг ҳамма фронтларида муносиб жанг қилдилар. Неча ўн минглаб туркистонлик жангчилар уйларига орден ва медаллар билан қайтиб келдилар. Кўплари эса Ватан учун ҳаётларини қурбон қилдилар.

Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари вакиллари билан Тошкент гарнизони жангчиларининг 23 февралда «Победа» паркида кўп киши қатнашган митинги бўлди. Митинг Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган туркистонлик жангчиларга монумент — ёдгорлик тошини қўйишга бағишланди.

Митингда Туркистон Ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, Армия генерали Н. Г. Ляшченко, нутқ сўзлади.

Ҳалок бўлган туркистонлик жангчиларга ёдгорлик тошини қўйиш тантанасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов ўртоқлар иштирок этдилар.

Келажакда қуриладиган монумент ўрнига гулдасталар қўйилди.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ СОДИҚ ФАРЗАНДЛАРИ ВА ҲИМОЯЧИЛАРИ

А. А. ГРЕЧКО ДОКЛАДИНИНГ БАЁНИ

Биз, деди СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини ниҳоят даражада тўлқинланиб эшитдик. Бу табрикномада Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жанговар хизматларига, совет жангчиларининг ҳарбий меҳнатига юксак баҳо берилган. Бу баҳо бизни қувонтиради ва илҳомлантиради, Ватан шуҳрати йўлида, совет халқининг шуҳрати йўлида янги ишлар қилишга чақиради.

Докладчи Қуролли Кучлар номидан партия ва ҳукуматга қизғин ташаккур билдирди ҳамда армия ва флот жангчилари Совет Иттифоқининг хавфсизлигини, Улуғ Октябрь ғалабаларини бундан буён ҳам қаттиқ туриб муҳофаза қиладилар, деб ишонтирди.

Бундан эллик йил, муқаддам социалистик Ватан душманлари билан бўлган революцион жанглар оловида қаҳрамон Қуролли Кучларимиз туғилди. Владимир Ильич Ленин, Коммунистик партия вужудга келтирган Қуролли Кучларимиз ўзларининг жанговар байроқларини ўтган йилларнинг ҳамма синовларига бардош бериб кўтариб ўтдилар ва мана энди ярим асрдирки, ўзларига юкланган муқаддас вазифани садоқат билан бажариб келмоқдалар.

Тарих тақозоси шундай бўлдики, совет республикаси ўзи вужудга келган биринчи кунлардан бошлаб ўзини ҳимоя қилиши лозим бўлиб қолди. Образли қилиб айтганда, халқимиз бир қўли билан янги жамият қурган бўлса, иккинчи қўли билан қурол ушлаб, жуда кўп душманларни даф қилиб туришга мажбур бўлди. Ишчи ва деҳқонларнинг жаҳонда биринчи давлатини Ватанимиз душманлари яксон қилишга муваффақ бўла олмадилар ва биз қатъий қилиб айтишимиз мумкинки, бунга ҳеч қачон муваффақ бўла олмайдилар. Совет Қуролли Кучлари ҳозирги вақтда империалист агрессорлар йўлида ҳар қачонгидан кўра ҳам мустаҳкамроқ ғов бўлиб турибдилар ва қардош социалистик мамлакатлар армиялари билан бирга тинчлик ва халқлар хавфсизлигининг забардаст қалқони бўлиб қолдилар.

Армия ва флотнинг ярим асрлик юбилейини нишонлар эканмиз, ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси коммунистлар партиясига офаринлар айтамиз, Совет Қуролли Кучларининг бунёдкори, меҳнаткашлар армиясининг доҳий стратеги ва саркардаси бўлган улуғ йўлбошчининг порлоқ сиймосига — Владимир Ильич Ленинга мурожаат қиламиз.

Халқимиз, деб давом қилади докладчи, қаттиқ уруш синовлари йилларида Советлар мамлакатини сақлаб қолган Ватанимизнинг содиқ ҳимоячиларига таҳсинлар айтади. Армия ва Флот вужудга келган кунлардан бошлаб унинг сафларида бўлган, ўз ҳаётининг ярим асрини Қуролли Кучларимизни қуришдек олижаноб ишга бағишлаган жангчи ветеранларнинг шонли гвардиясини шарафлайди.

Ўзларининг хормай-толмай ишлашлари билан Армия ва Флотимизнинг қудратини ўстиришга ёрдамлашган ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлилари, барча меҳнаткашларни табриклаймиз ва уларга бениҳоя ҳурматимизни изҳор қиламиз.

Жаҳонни империалист агрессорларнинг ҳамлаларидан биз билан бирга ҳушёр бўлиб ҳимоя қилаётган жанговар дўстларимизни — социалистик мамлакатлар армияларининг жангчиларини табриклаймиз.

Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш мисли кўрилмаган жуда кўп қурбонлар беришни талаб этди. Коммунизм тантанаси учун курашда ўз жонини фидо қилган Ватанимизнинг ўғиллари ва қизлари олдида бош эгамиз. Уларнинг хотираси абадий унутилмайди.

Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко эслатадики, халқ комиссарлари Советининг ишчи-деҳқон Қизил Армиясини ташкил этиш тўғрисидаги 1918 йил 28 январдаги Декрети ва ишчи-деҳқон Қизил Флотини ташкил этиш тўғрисидаги 1918 йил 11 февралдаги декрети Қуролли Кучлар қурилиши бошлашга негиз бўлди.

Бу ўша вақтда ёш Совет Республикаси тарихидаги энг қийин кунлар эди. Империалистик уруш тинкасини қуритган сон-саноқсиз солдатлар поездларни лиқ тўлдириб, Россия йўлларида ўз уйларига қайтмоқда эдилар. Ҳақиқатда фронтнинг фронтлиги қолмаган эди.

Кайзер Германияси бу қулай вазиятдан дарҳол фойдаланди, кайзер Германияси қўшинларининг катта кучлари бутун рус-герман фронтида ҳужум бошлаб юборди. Ёш Совет Республикаси ва аввало, революцион Петроград ҳалокат хавфи остида қолди.

Ленин декретига — «Социалистик Ватан хавф остида!» деган хитобномага жавобан бутун мамлакатда меҳнаткашлар Қизил Армия сафига кўплаб кира бошладилар. Қизил Армия отрядлари қизил гвардиячилар билан бирга фронтга бориб, душман билан шиддатли жанг бошладилар. 23 февралга келиб, Петроград бўсағаларида, Псков ва Нарва олдида немис қўшинларининг йўли тўсилди. Бу нарса Ватанимиз тақдирида жуда катта роль ўйнади.

Ватанпарварлик ғайрати юксалганлигини ва социалистик Ватанни ҳимоя қилишга меҳнаткашлар оммавий сафарбарликка олинганлигини, революция душманларига қарши қуролли курашда биринчи ғалабалар қўлга киритилганлигини нишонлаб, 23 февраль куни умумхалқ байрами қилиб ўтказиладиган — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти куни сифатида қайд қилинадиган бўлди.

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти вужудга келтирилганлиги тарихий аҳамиятга эга воқеа бўлди. Меҳнаткашларни эзиш учун эмас, балки уларнинг манфаатларини, уларнинг озодлигини ва мустақиллигини ҳимоя қилиш учун тузилган ҳарбий ташкилот тарихда биринчи бўлиб вужудга келди.

Социалистик давлатни мудофаа қилиш программасини ишлаб чиқиб, амалга оширишда, унинг ҳарбий ташкилотини тузишда В. И. Ленин фавқулодда роль ўйнади.

Ленин бизга ҳарбий ишнинг ҳамма масалаларига илмий асосда ёндошиш керак, деб таълим берди, илғор фанга асосланмай туриб замонавий армияни қуриб бўлмаслигини ва унга раҳбарлик қилиб бўлмаслигини қайта-қайта таъкидлади. Владимир Ильич ўзининг ташкилий структураси ва бошқарилиши жуда қаттиқ марказлаштирилган, қаттиқ ҳарбий интизомга эга бўлган ва яккабошчилик принципини изчиллик билан амалга оширадиган кадр армия вужудга келтириш ҳаётий зарур эканлигини кўрсатиб берди. У, Қуролли Кучларда партиявий-сиёсий иш олиб боришга, жангчиларни ва барча меҳнаткашларни социалистик Ватанни ҳимоя қилишга онгли муносабатда бўладиган қилиб тарбиялашга, айниқса, катта аҳамият берди.

Ленин бизга мамлакатнинг мудофаа қобилиятини кўз қорачиғидек сақлашни, Қуролли Кучларнинг жанговар қувватини ҳамиша мустаҳкамлаб боришни васият қилиб қолдирди. Биз фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, совет халқи, Коммунистик партия йўлбошчимиз ва устозимиз — улуғ Ленин васиятларини муқаддас билиб, оғишмай бажармоқда.

Совет Республикасига биринчи марта қилинган, халқаро империализм ташкил этган қуролли ҳужум Ватанимиз учун оғир синов бўлди.

Мамлакатимиз уч йил граждан уруши алангаси ичида қолди. Ёш Қизил Армия ниҳоят даражада қийин шароитда жанг қилди. Қурол-яроғ етарли бўлмаган, ярим оч, усти юпун ёш Қизил Армия интервенциячилар ва оқ гвардиячиларнинг яхши қуролланган ва ўргатилган, юз йиллар давомида тўпланган катта ҳарбий профессионал тажрибага эга бўлган қўшинлари билан қаттиқ кураш олиб борди. Лекин, жуда катта қийинчиликларга ва маҳрумликларга қарамай, халқимиз мадад бериб турган Қизил Армия душманлар билан тенгсиз тўқнашувларда устун бўлиб чиқди. Социализм жаҳон империализмига қарши биринчи ҳал қилувчи жангда ютиб чиқди.

Граждан уруши жангларида Қизил Армия ўсди, чиниқди ва катта жанговар тажриба орттирди. Шу йиллар мобайнида халқ орасидан талантли командирлар ва сиёсий ходимлар етишиб чиқди, буларнинг кўплари йирик саркарда ва сардорлар, қўшинларда партиявий-сиёсий ишларни уюштирган ажойиб ташкилотчилар бўлиб қолдилар. М. В. Фрунзе, С. М. Будённий, К. Е. Ворошилов, В. К. Блюхер, С. С. Вострецов, П. Е. Дибенко, А. И. Егоров, С. К. Тимошенко, М. Н. Тухачевский, И. П. Уборевеч, Я. Ф. Фабрициус, И. Ф. Федько, И. Э. Якир биринчи саркардаларимиз бўлиб, уларнинг номлари кенг кўпчиликка маълум. Граждан урушининг афсонавий қаҳрамонлари В. И. Чапаев, Г. И. Котовский, Н. А. Шчорс, А. Я. Пархоменко, С. Г. Лазо ва бошқаларнинг хотирасини халқимиз авайлаб сақлаб келмоқда.

Интервенциячилар ва оқ гвардиячилар билан кураш йилларида, деди маршал, бутун дунё меҳнаткашлари халқаро бирдамлигининг кучи яққол намоён бўлди. Совет Республикаси мушкул аҳволга тушиб қолган кунларда болгарлар ва поляклар, серблар ва хорватлар, чехлар ва словаклар, венгерлар ва руминлар, корейслар, монголлар ва хитойлар, бошқа миллатларнинг революцион кайфиятдаги намояндалари Совет Республикасининг қуролли ҳимоячилари сафларига келиб кирдилар. Улар Қизил Армия қисмларининг сафларида туриб, жуда кўп фронтларда шавкатли жанглар қилдилар ва халқимизнинг чуқур миннатдорчилигига сазовор бўлдилар.

Граждан уруши йилларида тарихий ғалаба қўлга киритилгач, партия ва халқ ўзларининг куч ва ғайратларини асосий вазифани бажаришга — социалистик жамият қуришга қаратдилар.

СССРдаги социалистик қурилиш муваффақиятлари ҳамма мамлакат меҳнаткашларини қувонтираберди, душманларимизнинг нафрати ва ғазабини қўзғатаберди. Бунёдкорлик меҳнати билан шуғулланиб келаётган совет халқи халқаро реакция кирдикорларини синчиклаб кузатиб турди, ўз Қуролли Кучларининг қудратини муттасил мустаҳкамлайберди.

Армиямиз билан флотимиз бутун мамлакат билан бирга ўсиб ва мустаҳкамланиб борди. Партия, бутун халқ жуда катта ишлар қилганликлари натижасида Армия ва Флотимиз замон талабларига мувофиқ бўлган қурол-яроғ ва жанговар техникани олиб турди.

Ўтган йиллардаги ҳар бир воқеанинг аҳамияти, Совет давлати ва унинг Қуролли Кучлари босиб ўтган ҳар бир босқичнинг аҳамияти тўғрисида тарихий тажриба маълумотларга асосланиб фикр юритишимиз мумкин бўлиб қолган ҳозирги вақтда, деб таъкидлади СССР Мудофаа Министри, империалистик агрессияни муваффақиятли даф қилишимиз учун зарур ва ҳал қилувчи шарт-шароитнинг ҳаммасига биринчи беш йилликларнинг иқтисодий-сиёсий ва маданий ғалабаларида, социализм қуриш жараёнида тобланган армия ва флотнинг қудратида замин яратилганлиги бизга муттаҳо равшан бўлиб кўринмоқда.

Халқаро вазият кескинлашиб бораётганлигини ҳисобга олган партия ва ҳукуматимиз фашист агрессорларни жиловлаб қўймоқ, урушнинг олдини олмоқ учун имкон борича ҳамма чораларни кўрдилар ва айни вақтда, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, саноат ва транспорт ишини қайта қуриш борасида муҳим тадбирларни амалга ошира бердилар. Мудофаа корхоналарида танклар, самолётлар, артиллерия, отиш қуроллари, ўқ-дорилар ишлаб чиқариш тағин ҳам кенг равишда кўпайтирилди. Қуролли Кучлар сони анча оширилди. Армия ва Флотнинг жанговар тайёргарлигини оширишга доир бошқа чоралар ҳам кўрилди. Бироқ, шу чораларнинг кўпини поёнига етказишнинг имкони бўлмади.

Улуғ Ватан уруши, деди маршал, халқимиз ва унинг Қуролли Кучларининг ярим асрлик йилномасида алоҳида ўрин олади. Бу уруш социализм билан империализмнинг энг катта тўқнашуви бўлди; Ватанимизнинг барча моддий ва маънавий кучларини мисли кўрилмаган қаттиқ синовдан ўтказди. Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти вужудга келгандан бери ўтган бутун вақт давомида бу уруш уларнинг жанговар сифатлари учун энг қаттиқ имтиҳон бўлди.

Уруш биз учун ноқулай шароитда бошланди. Урушдан олдинги йилларда фашистлар Германияси қудратли ҳарбий машинани, жанговар техника ва қурол-яроғларнинг жуда катта арсеналини вужудга келтирди. У Европадаги бир қанча мамлакатларни босиб олиш натижасида ўзининг ҳарбий потенциалини тағин ҳам кўпроқ кенгайтирди.

Гитлерчилар қўмондонлиги фашистлар Германиясининг ва унга қарам бўлган давлатларнинг қўшинларидан аксариятини «Барбаросса» планини амалга ошириш учун жалб қилди. Совет Иттифоқига қарши ҳаммаси бўлиб бир юз тўқсон дивизия юборилди, бу дивизиялар беш ярим миллион кишидан иборат эди. Бу армия беш минг самолёт, уч мингга яқин танк ва ўзиюрар тўплар билан, эллик мингга яқин дала артиллерияси ва миномётлар билан қуролланган эди. Европада икки йил уруш қилиб бир талай жанговар тажриба орттирган немис фашист қўшинлари зич, яхлит группалар ҳолида тўплаб қўйилди, бу эса асосий зарбаларни бериш учун мўлжалланган томонларда уларнинг кўп марталаб устунлик қилишини таъминлади.

Фашистлар Германиясининг ҳужум қилиши кутилган муддатларга баҳо беришдаги баъзи хатолар ва шу сабабли биринчи зарбаларни даф этишга тайёргарлик кўришда йўл қўйилган нуқсонлар урушнинг дастлабки вақтида кучлар нисбатининг биз учун ноқулайлиги сабабли рўй берган қийинчиликларни кўпайтириб юборди.

Ҳалокат хавфи олдида мамлакатимиз ягона жанговар лагерга айланди. Фронт билан мамлакат ичкарисининг куч ва ғайратини бирлаштириш мақсадида айни вақтда олий бош қўмондон ҳам бўлган. И. В. Сталин Раислигида Давлат Мудофаа комитети тузилди. Партия совет кишиларида ҳаққоний ишимизнинг тантана қилишига чексиз ишонч туғдирди. Партиямиз агрессорни тамомила тор-мор келтириш учун курашнинг кенг, ҳақиқатан ҳамма нарсани ўз ичига олган программасини ишлаб чиқди ва ўзининг бутун фаолиятини мана шу программани амалга оширишга бўйсундирди.

Совет қўшинлари урушнинг биринчи ҳафталаридаёқ душманга катта талафот етказдилар. Брест, Ленинград, Киев, Одесса, Севастополь, Совет Заполярьесининг қаҳрамонона мудофааси. Қуролли Кучларимизнинг қаршилиги бутун фронт бўйлаб кучайиб борганлиги босқинчиларнинг стратегик режаларини бузиб юборди.

Москва яқинидаги тарихий жангда урушаётган томонларнинг асосий гуруҳлари учрашди ва шу тарихий жангда немис-фашистлар армияси биринчи катта мағлубиятга учради. Фашист босқинчилар Москва олдида тор-мор келтирилганлиги гитлерчилар армиясининг енгилмаслиги тўғрисидаги афсонани пучга чиқарди, авантюристик «Хлицкриг» планини ер билан яксон қилиб, Улуғ Ватан урушининг боришида бурилиш бошлаб берди.

Гитлерчилар Москва олдидаги мағлубият учун реваншч олишга интилиб ва Европада иккинчи фронт йўқлигидан фойдаланиб, 1942 йилнинг ёзида янги катта ҳужум бошладилар. Бу сафар ҳужум совет-герман фронтининг жанубий қанотида бошланди. Сталинград томонида бошланиб кетган жуда катта жанг олти ойдан кўпроқ давом этди. Сталинград жанги душман қўшинларининг уч юз минг кишидан кўпроқ сараланган армиясини қуршаб олиш ва тамомила тор-мор келтириш билан тугалланди.

Сталинград олдидаги ғалаба аввало шунинг учун ҳам жуда катта ҳарбий ва сиёсий аҳамиятга эга бўлдики, бу ғалаба немис босқинчиларини ёппасига тор-мор келтиришни, уларни совет еридан ҳайдаб чиқаришни бошлаб берди.

Бироқ фашистлар агрессияси билан шиддатли кураш давом этмоқда эди. Совет Иттифоқи бу курашнинг асосий оғирлигига аввалгидек ўзи бардош беришга мажбур бўлди. Немис-фашист қўмондонлиги катта-катта кучларни уруш ҳаракатларининг бошқа фронтларидан совет-герман фронтига олиб кела бериш имкониятига эга эди.

1943 йилнинг ёзида Курск районида гитлерчилар ўзлари қўлдан бериб қўйган стратегик ташаббусни қайтариб олишга яна бир марта уриниб кўрдилар. Лекин бу уриниш ҳам барбод бўлди. Курск дугасидаги жангда немислар армияси қақшатғич равишда тор-мор келтирилди, бу эса фашистлар Германиясини таг-томири билан ларзага келтирди.

Уруш воқеаларининг аввал бошда шу қадар ноқулай ривожланиши шу даражада кескин ва қатъий ўзгартириб юборилганлиги, дастлаб жиддий муваффақиятларга эга бўлиб келган душман эса муқаррар мағлубиятга учраши очиқ кўриниб қолганлиги сингари мисоллар тарихда бўлган эмас.

Кейин бизнинг қўшинларимиз Ленинград ёнида, Украинанинг ўнг соҳилида, Белоруссияда, Молдавияда ва Балтика бўйи республикаларида дадиллик ва қатъият билан бошлаган ҳужумлар совет ерларини тўла равишда озод қилишга олиб келди.

Совет Армиясининг кейин олиб борган ҳужумлари Европа мамлакатларига озодлик ва мустақиллик келтирди, кўп мамлакатларнинг халқларини гитлерчиларнинг шафқатсиз асоратидан халос қилди. Совет кишиларининг бирونтаси ҳам, Қуролли Кучларимиз жангчиларининг биронтаси ҳам Польша, Венгрия, Руминия, Болгария, Югославия, Чехословакия, Албания халқларига ёрдамлашиш керакми ёки керакмасми, деб ўзига ҳеч қандай савол берган эмас, бу тўғрида ҳеч қачон иккиланган эмас.

СССРда тузилган поляк ва чехословак бўлинмалари ва қисмлари совет қўшинлари билан бирга шиддатли жанглар ва тўқнашишлар йўли билан ғарбга боравердилар. Болгария ва Румыния қўшинлари халқ қўзғолонлари ғалаба қилганидан кейин ўзларининг қуролларини гитлерчилар Германиясига қарши қаратдилар. Улуғ Ватан урушининг биринчи кунидан бошлаб Югославия халқлари, Югославия халқ озодлик қўшинларининг жангчилари Совет Иттифоқи халқлари ва унинг армияси билан елкама-елка туриб ўз озодликлари ва энг яхши келажаклари учун курашдилар.

Берлин олдида бошланиб кетган жанг иккинчи жаҳон урушининг энг катта жангига айланди ва немис-фашистлар армиясининг тор-мор келтирилганлигини якунловчи жанг бўлди.

Фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилганидан кейин Совет Иттифоқи СССРнинг Узоқ Шарқдаги чегаралари хавфсизлигини таъминлашга интилиб ва ўзининг иттифоқдошлик мажбуриятларига содиқ бўлиб, милитарист Япония билан уруш бошлади. Совет Армияси ва Флотининг қўшинлари қисқа муддатлар ичида Японияниҳг Квантун армиясини мағлубиятга учратдилар ва бу билан иккинчи жаҳон урушининг тугашини анча тезлаштирдилар.

Фашистлар блоки устидан қозонилган ғалаба кўп халқларнинг куч ва ғайрати билан қўлга киритилди, лекин бу курашда ва бу ғалабани қўлга киритишда Совет Иттифоқи ва унинг Қуролли Кучлари асосий роль ўйнади.

Уруш йилларида Коммунистик партия раҳбарлигида Совет халқи кўрсатган мислсиз қаҳрамонона шижоат, герман фашизмини тор-мор келтириш ишига совет иттифоқи қўшган жуда катта ҳисса эркесвар инсоният хотирасида абадий яшайди.

Фашизм устидан қозонилган ғалаба коммунистик партия идеологияси ва сиёсатининг, марксизм-ленинизм ҳаётбахш ғояларининг яққол тантанаси бўлди.

Партия уруш оловида ажойиб командирларни ўстириб етиштирди, саркардаларнинг бутун бир туркумини майдонга чиқарди. Буларнинг номлари кўпчиликка маълум. А. И. Антонов, И. Х. Баграмян, С. С. Бирюзов, А. М. Василевский, Н. Ф. Ватутин, К. А. Вершинин, Н. Н. Воронов, Л. А. Говоров, А. Г. Головко, С. Г. Горшков, А. И. Еременко, Г. К. Жуков, М. В. Захаров, И. С. Исаков, И. С. Конев, Н. И. Крилов, Н. Г. Кузнецов, Р. Я. Малиновский, К. А. Мерецков, К. С. Москаленко, А. А. Новиков, Ф. С. Октябрьский, И. Е. Петров, М. М. Попов, К. К. Рокоссовский, В. Д. Соколовский, Ф. И. Толбухин, В. Ф. Трибуц, И. Д. Черняховский, В. И. Чуйков, Б. М. Шапошников, И. С. Юмашев ва бошқа кўпгина саркардалар қўшинларга моҳирлик билан раҳбарлик қилиб ва қўшинларни бошқариб шуҳрат қозондилар. «Кекса гвардия» намояндалари С. М. Будённий, К. Е. Ворошилов, С. К. Тимошенколар ҳам душманга зарба беришни уюштиришда актив қатнашдилар. Фронтлар ва флотлар штабларининг бошлиқлари, умумқўшин, танк, ҳаво армиялари ва флотилияларнинг қўмондонлари бўлиб ишлаган кўп кишиларнинг номларини ҳам ажойиб лашкарбошилар қаторида тилга олмоқ керак.

Партиямиз Марказий Комитетининг кўпгина аъзолари, КПСС область комитетларининг секретарлари ва бошқа партия раҳбарлари фронтлар ва флотлар, армиялар ва флотилиялар Ҳарбий кенгашининг аъзолари, қўшин бирлашмалари ва қўшилмалари сиёсий бошқармаларининг ва сиёсий бўлимларининг бошлиқлари бўлиб, партиявий-сиёсий иш олиб бордилар.

Партия совет халқини немис-фашист босқинчиларга зарба беришга уюштириб ҳақиқатан жанг қилаётган, урушда ҳақиқатан қатнашаётган партия бўлиб қолди. Уруш йиллининг биринчи ярмида Қуролли Кучлардаги коммунистлар сони икки баравардан зиёдроқ кўпайди. Уруш охирга келиб, Армия ва Флот сафидаги партия аъзолари ва кандидатлари уч миллион кишидан ошиб кетди. Шонли ленинчи комсомолимизнинг — партия содиқ кўмакчисининг ўғил ва қизлари коммунистлар билан бирга Ватан ҳимоячиларининг биринчи сафларида бўлдилар.

Империализмнинг зарбдор кучлари билан курашда Совет Иттифоқи эришган ғалаба жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлди. Гитлерчилар Германияси ва милитаристлар Японияси тор-мор келтирилганлиги жаҳоннинг бир қанча мамлакатларидаги зафарли революциялар учун, жаҳон социалистик системасининг вужудга келиши учун қулай шароит яратиб берди. Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати янада юксалиб кетганлиги, халқларнинг миллий озодлик кураши мисли кенг қулоч ёзганлиги, мустамлакачилик системаси барбод бўлганлиги фашизм қақшатғич мағлубиятга учраганлигининг бевосита оқибати бўлди.

Ҳозирги вақтда совет кишилари деди сўнгра маршал А. А. Гречко, партия программасида кўрсатиб берилган ва КПСС XXIII съездининг қарорларида конкрет ифодаланган жуда катта вазифаларни амалга ошириш билан шуғулланмоқдалар. Совет Иттифоқининг ташқи сиёсатдаги позицияси ва обрўйи, халқаро воқеаларнинг боришига Совет Иттифоқи кўрсатаётган таъсир ҳар қачонгидан кўра кўпроқ мустаҳкамланди.

Империалистлар тарихнинг қонуниятли боришига қаттиқ қаршилик кўрсатмоқдалар.

Ҳозирги кунда Америка империализми уруш ва агрессиянинг асосий кучи бўлиб қолди. Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари хатарли ҳарбий авантюралар йўлига ошкора ўтиб олдилар, Вьетнамда жирканч уруш олиб бормоқдалар, Исроил агрессорларини рағбатлантиришни давом эттирмоқдалар, қалтис халқаро кескинлик ва ҳарбий можароларнинг манбаларини вужудга келтирмоқдалар.

АҚШ империалистлари ўзларини халқаро жандарм деб ҳисоблаб айрим мамлакатларга зарбалар бериш йўли билан шу мамлакатларнинг социал тараққиёт йўлидан боришига халақит беришга уринаётган, жаҳоннинг турли районларида атайин сиёсий ва ҳарбий иғвогарликларни ташкил этаётган ҳозирги шароитда биз ниҳоят даражада ҳушёр бўлишимиз лозим.

Европадаги ҳарбий можаро хавфи катта ташвиш туғдирмаслиги мумкин эмас. Ғарбий Германияда янги фашистлар бош кўтариб қолди, тирик қолган ва Шарққа томон юришга чақираётган, тарих сабоқлари билан ҳисоблашишни истамаётган гитлерчиларнинг сурбет овози тобора кўпроқ янграмоқда.

Қуролли Кучларимиз Улуғ Октябрь ғалабаларини оғишмай ва қатъият билан қўриқлаб турибди. Оддий аскарлар состави ва офицерлар корпусининг ғоявий-сиёсий жипслиги, маънавий жанговар сифатлари, тайёргарлик даражаси жиҳатидан, техника билан қуролланганлиги жиҳатидан Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти ўз олдига қўйилган вазифалар даражасида турибди.

Агрессорлар уруш бўлиб қолган тақдирда ғалаба қилишни таъминлайдиган жанговар воситалар туркумини ва шу воситаларни қўлланиш усулларини топа оламиз, деб хомтама бўлмай қўяқолсинлар. Совет Қуролли Кучлари хар қандай шароитда — ерда, осмонда ва денгизда кечаси ва кундузи, ядро қуролини ишлатиш билан, ҳам, бу қуролни ишлатмасдан ҳам муваффақиятли жанглар қилишга қодир.

Буни уқтириб ўтиш билан бирга биз шуни яхши биламизки, ҳозирги замон империализми асло «қоғоз йўлбарс» эмас, душманга етарлиқ баҳо бермаслик ва биз кучлимиз, деб хотиржам бўлавериш энг хатарлидир. Биз буни ҳамиша эсда тутамиз, кучларнинг вужудга келган нисбатини аниқ ҳисобга олиб борамиз.

Қуролли Кучларнинг ҳал қилувчи тури бўлган стратегик ракета қўшинларининг қудрати ҳозирги вақтда жуда кучайиб ва кўпайиб кетди. Қуруқликдаги қўшинларимизда, мамлакатнинг ҳаво ҳужумида мудофаа қўшинларида, Ҳарбий Ҳаво Кучларида ва Ҳарбий Денгиз Флотида чуқур сифат ўзгаришлари рўй берди. Армия ва Флот ҳарбий нуқтаи назаридан энг самарали, энг кейинги илмий-техникавий кашфиётларни ўзида мужассамлантирган қурол-яроғларни олдилар ва ўзлаштирдилар.

Халқнинг фидокорона меҳнати, ижодкорлик фикри Армия ва Флотнинг ярим аср ичида уч дюмали дала замбарагидан қитъалараро ракетага, пулемёт тачанкасидан замонавий қудратли танкка, «осмон секинюрлари»дан товушдан тез учадиган самолётларга, камолатга етмаган сув ости кемаларидан ракеталар ўрнатилган, денгиз чуқурликларининг ва бепоён океанларнинг ҳақиқий хўжайинлари бўлган сувости атом кемаларига жуда катта қадам ташлаб сакраб ўтишига имкон берди.

Қуролли Кучлар шахсий составининг маънавий жанговарлик сифатлари мустаҳкам, социал негизда такомиллаштирилмоқда. Уларнинг тараққий этиши совет жамиятининг тўхтовсиз маънавий ўсишини, халқимиз маданияти ва маърифатининг ўсганлигини акс эттиради. Ҳозирги вақтда ҳар икки ҳарбий хизматчидан бири олий ёки ўрта маълумотга эга, деса бўлади. Жангчиларнинг катта кўпчилиги коммунистлар ва комсомоллардир.

Ҳозирги кунда Совет Қуролли Кучлари мустаҳкам интизом, ирода бирлиги билан маҳкам жипслашган, партия ва халққа чексиз содиқ бўлган забардаст ва мард ватан ҳимоячиларининг қудратли коллективи бўлиб турибди. Армия ва Флотнинг ўзининг 50 йиллигига тўплаган ҳал қилувчи якуни мана шундан иборатдир.

Совет Армияси ва флотини қуришнинг ҳозирги босқичи учун характерли нарса шуки, Совет Армияси ва Флоти социалистик мамлакатларнинг ҳарбий иш соҳасини ҳам ўз ичига олган қардошларча ҳамкорлиги шароитида ривожланмоқда.

Совет халқи, армия ва флот жангчилари шуни яхши биладиларки, агар агрессор уруш бошлашга журъат қилса, улар душманга ёлғиз ўзлари рўпара бўлмайдилар, қардош социалистик мамлакатлар армияларининг жангчилари ҳам улар билан бирга бўладилар. Эндиликда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг Варшава шартномаси ташкилотидан иборат мунтазам мудофаа системаси реакция ва агрессия кучларига қарама-қарши бўлиб турибди.

Коммунистик партиянинг раҳбарлиги Совет Армияси кучининг асосий манбаидир, ҳарбий қурилишимизнинг олий принципидир. Ҳарбий қурилиш соҳасида, мамлакат мудофааси ишида партиямизнинг, унинг жанговар штаби бўлган ленинчи Марказий Комитетнинг назаридан четда турган битта ҳам масала йўқ.

СССР Мудофаа Министри А. А. Гречко докладининг охирида бундай деди:

Улуғ Октябрнинг ўлмас байроғи, барча халқлар умиди, эркинлиги ва бахт-саодатининг порлоқ рамзи бўлган социализм байроғи Совет мамлакати узра ярим асрдан бери хилпираб турибди. Мана шу байроқ олдида Совет Қуролли Кучлари ҳам ярим асрдан бери фахрий жанговар постда ҳушёр бўлиб турибдилар. Социалистик Ватан ҳимоячиларининг ҳар бир лиги бўғини халққа, партияга, коммунизм ишига фидокорона хизмат қилишнинг абадий барҳаёт анъаналарини кўпайтириб келмоқда. Эски дунёга қилинган штурм қаҳрамонларининг ҳамда Совет Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган тарихий жанглар қаҳрамонларининг революцион ва жанговар шуҳрати ворислари мамлакат хавфсизлигини муҳофаза қилиб турибдилар. Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган совет жангчилари ўз халқининг, бутун прогрессив инсониятнинг ишончини оқлашга ҳамиша тайёр.

(Доклад зўр эътибор билан тингланди ва бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди).

Сўнгра Москвадаги «Серп и Молот» заводининг пўлат қуювчиси, СССР Олий Советининг депутати В. В. Клюев, ВЛКСМ Москва шаҳар Киров район комитетининг биринчи секретари Ирина Конюхова табрик нутқи сўзладилар.

Йиғилишда ҳозир бўлган дўстона социалистик мамлакатлар вакиллари номидан сўзга чиққан Польша маршали Мариан Спихальский нутқи зўр эътибор билан тингланди.

Ҳарбий марш садолари янграйди. Армия ва Флотнинг барча қўшин турларидан вакил бўлиб келган неча юзлаб жангчилар қизғин қарсаклар остида залга кириб келишади.

Москва ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари генерал-полковник Е. Ф. Ивановский Совет Армияси ва Ҳарбий—Денгиз Флоти солдатлари, матрослари, сержантлари, ва офицерлари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига йўллаган мактубни ўқиб эшиттиради.

Тантанали йиғилиш ёпиқ деб эълон қилинади. Совет Иттифоқининг — ярим аср мобайнида душманга бир неча бор қатъий зарба берган мамлакатнинг давлат гимни садолари яна янграйди. Совет кишилари граждан уруши йилларида революция ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. Улуғ Ватан уруши даврида эса, фақат ўз ерларинигина ҳимоя қилиб қолмай, шу билан бирга, Европа ва Осиёдаги кўпгина мамлакатларни фашистлар ва империалистлар асорати хавфидан сақлаб қолдилар. Ҳозирги кунда Совет Қуролли Кучлари Октябрнинг улуғ ғалабалари, социалистик мамлакатлар халқларининг яратувчилик меҳнати, бутун дунёда тинчликни сақлаш посбонлигида сергаклик билан турибдилар.

Б. ЛУКЬЯНОВ,
А. МЕДВЕДЕВ,
С. ФРОЛКИН.
(ТАСС мухбирлари).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ С. М. БУДЁННИЙ УЧИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ

СССР Қуролли Кучларини тузиш соҳасидаги ғоят катта хизматлари, Совет давлатини ҳимоя қилиш йўлида олиб борилган жангларда кўрсатган мардлиги ва жасорати учун ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 50 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Семён Михайлович **Будённий** СССР Олий Совети Президиумининг 1968 йил 22 февралдаги Фармонига мувофиқ учинчи «Олтин юлдуз» медали билан мукофотланди.

(ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ ВА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ, СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ К. Е. ВОРОШИЛОВ ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ

СССР Қуролли Кучларини тузиш соҳасидаги ғоят буюк хизматлари, Совет давлатини ҳимоя қилиш йўлидаги жангларда кўрсатган мардлиги ва шижоати учун ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 50 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Климент Ефремович **Ворошилов** СССР Олий Совети Президиумининг 1968 йил 22 февралдаги Фармонига мувофиқ иккинчи «Олтин юлдуз» медали билан мукофотланди. Қаҳрамоннинг туғилган жойида унинг бюсти қўйилади.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 22 февралдаги қилган қарорига мувофиқ, СССР Қуролли Кучларининг сафларида Совет Ватанини ҳимоя қилишдаги жанговар ҳаракатларда қатнашган собиқ қизил гвардиячилар, ҳарбий хизматчилар, шунингдек ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган даврда СССР орденлари ёки «Жасорат кўрсатганлиги учун», Ушаков, «Жанговар хизматлари учун» «СССР давлат чегарасини қўриқлашда ўрнак кўрсатганлиги учун» Нахимов, «Шавкатли меҳнати учун», «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медалларини олган кишилар ҳам «СССР Қуролли Кучлари 50 йиллиги» юбилей медали билан мукофотланадиган бўлди.

Медаллар қизил гвардия отрядларида хизмат қилганлигини ёки СССР Қуролли Кучлари сафларида туриб Совет Ватанини ҳимоя қилиш жанговар ҳаракатларида қатнашганлигини тасдиқловчи ҳужжатларга ёхуд орден дафтарчаси, медаль гувоҳномаси асосида топширилади.

Совет давлатини қўлига қурол олиб ҳимоя қилиш ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш ишига қўшган катта ҳиссаси, жанговар ва сиёсий тайёргарликда, янги мураккаб жанговар техникани ўзлаштиришда эришган муваффақиятлари учун ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 50 йиллиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 22 февралдаги Фармонига биноан, СССР Қуролли Кучларининг бир қанча қўшилмалари, қисмлари, кемалари ва муассасаларини СССР орденлари билан мукофотлади.

* * *

Қуролли Кучларни мустаҳкамлашдаги хизматлари, жанговар ва сиёсий тайёргарликда, қўшинларни юксак жанговар тайёр ҳолда сақлашда, янги мураккаб ҳарбий техникани ўзлаштиришда муваффақиятларга эришганлиги учун ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг эллик йиллиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 22 февраль фармони билан, ҳарбий хизматчиларнинг катта группаси СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Ленин ордени билан мукофотланганлар орасида Совет Иттифоқи Маршаллари А. А. Гречко, М. В. Захаров, И. И. Якубовский, Армия генераллари А. А. Епишев, П. К. Кошевой, Н. Г. Лященко, генерал полковниклар О. А. Лосик, Е. Е. Мальцев ва бошқалар бор.

Октябрь революцияси ордени билан қуйидагилар мукофотланди: Совет Иттифоқи Маршалларидан И. Х. Баграмян, А. М. Василевский, Ф. И. Голиков, А. И. Еременко, Г. К. Жуков, И. С. Конев, Н. И. Крилов, К. А. Мерецков, К. С. Москаленко, К. К. Рокоссовский, В. Д. Соколовский, С. К. Тимошенко, В. И. Чуйков, Совет Иттифоқи Флот Адмирали С. Г. Горшков, авиация бош маршали К. А. Вершинин ва артиллерия бош маршали Н. Н. Воронов.

Илғор қисмлар, кемалар ва бўлинмаларнинг командирлари, сиёсий ходимлари, инженер ва техниклари, сержант ва старшиналари, солдат ва матросларидан катта группаси Қизил байроқ, Меҳнат Қизил байроқ, Қизил юлдуз, «Ҳурмат белгиси» орденлари ва СССР медаллари билан мукофотланди.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ «АВРОРА» КРЕЙСЕРИГА ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ

«Аврора» крейсери ҳарбий денгизчиларининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва унинг ғалабаларини ҳимоя қилишдаги жуда катта хизматлари, революцион ва жанговар традицияларни пропаганда қилишдаги самарали иши учун ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 50 йиллиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми Қизил байроқли «Аврора» крейсерини Октябрь революцияси ордени билан мукофотлади.

(ТАСС).

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ ВА САЛОМАТЛИГИНИ КЎЗЛАБ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ СЕССИЯСИДА

Илгари хабар берилганидек, меҳнаткашлар депутатлари область Совети сессиясида область ижроия комитетининг раиси **Э. Т. Шайхов** 1967 йил иш якунлари тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

Докладчи ва музокарага чиққан ўртоқлар область меҳнаткашлари ўтган йили халқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича қатор ютуқларни қўлга киритганликларини таъкидлаб ўтдилар. Область саноат корхоналари давлат планини 21 декабрда бажариб, пландан ташқари ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар. Қора ва рангли металлургия, химия ва энергетика соҳалари анча ривожланди.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг қўлга киритган ютуқлари айниқса мақтовга лойиқ. Область пахтакорлари ўтган йили она-Ватанга 362,9 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Ялпи ҳосилнинг 62 проценти машиналар ёрдамида териб олинди. Область бўйича гектаридан олинган ҳосил биринчи марта ўртача 26,4 центнерданга етказилди.

Шунингдек, область колхоз ва совхозлари давлатга ғалла, шоли, сабзавот, картошка, узум, сут, жун, тери, гўшт ва пилла топшириш планларини ҳам ортиғи билан бажардилар. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни сезиларли даражада кўпайтирганликлари натижасида колхозлар даромади 1966 йилга қараганда ўтган йили 19 миллион сўмга ортди.

Капитал қурилиш плани муваффақиятли адо этилди. Маҳаллий Советлар бўйича берилган объектлар қуриш топшириғи 107 процент бажарилди. Партия ва ҳукуматимиз саноат, транспорт, алоқа, қурилиш ва қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатларига юқори баҳо берди. Областимиз вэ қатор илғор коллективлар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юбилей Эсдалик байроқлари билан тақдирланди. 13 коллектив Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, ЎзССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари Советининг Эсдалик байроғини олишга эришди.

Ўтган йили саноатда, қишлоқ хўжалигида, капитал қурилишда, халқ хўжалигининг барча тармоқлари—меҳнат аҳлларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, уларнинг турмуш фаровонлигини ошириш соҳасида катта ишлар қилинди. Водопровод, канализация, газлаштириш ва ободонлаштириш йўлида зарур тадбирлар амалга оширилди.

Ўтган йили халқ маорифи соҳасига алоҳида эътибор берилди. Кейинги вақтларда 21,7 минг ўқувчига мўлжалланган мактаб ва синфхоналар, 2,5 минг болага мўлжалланган боғча ва яслилар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Маданий-оқартув ва медицина муассасалари сезиларли даражада кенгайтирилди.

Қўлга киритилган бу ютуқлар албатта ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ. Бу ютуқлар область партия ташкилотининг раҳбарлиги ва тинмай олиб борилган катта сиёсий ва ташкилотчилик ишлари самараси туфайли эканлиги сессияда алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Область Совети КПСС XXIII съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираборив, хўжалик ва маданий қурилиш ишларига раҳбарликни кучайтирди. Ўтган йили область Совети сессияларида қатор актуал масалалар муҳокама қилинди. Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига маданий-маиший қурилиш ишлари ва қишлоқларни ободонлаштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши; чорва маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва тайёрлаш юзасидан берилган топшириқнинг бажарилиши ва бу соҳани янада ривожлантириш тадбирлари; 1968 йил ва беш йилликнинг кейинги йилларида халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планлари лойиҳаси муҳокама қилинди.

Ҳисобот йилида доимий комиссиялар, депутатлар ва жамоатчиликнинг активлиги оширилди. Улар ижроия комитетнинг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик ишларида яқиндан ёрдэм бердилар. Область Совети доимий комиссияси составига сайланган депутатларнинг кўпчилиги ўзларининг қимматли таклифлари билан кўмаклашмоқдалар.

Депутат В. М. Муҳамедов бошлик бюджет-молия соҳаси бўйича доимий комиссия халқ хўжалигини ривожлантириш бюджет планини ишлаб чиқишда актив қатнашди. Бу комиссия аъзоларининг таклифлари доимий комиссияларнинг тармоқларида ишлаб чиқилди. Депутатлар ва бўлим ҳамда бошқарма раҳбарлари бу таклифларни кенг муҳокама қилдилар. Бу қимматли таклифлар 1968 йил халқ хўжалигини ривожлантириш учун маблағлар ажратиш планини ишлаб чиқишда катта ёрдам беради.

Область Совети ўз иш фаолиятида сайловчиларнинг наказларини бажарилишини таъминлаш ишига катта эътибор берди. Ўтган сайловдан буён, то ҳисобот даврига сайловчилардан 802 наказ тушди. Уларнинг кўпчилиги бажарилди. Сайловчилар наказлари бўйича 1967 йилда 2 та мактаб, 1 касалхона, 5 та ҳаммом қурилди. Мактаб ва касалхоналарга олиб бориладиган 45 километр ҳажмидаги йўл ремонт қилинди. Район марказларида яшовчи хизматчилар, колхозчи ва ишчиларнинг минг хонадони электрлаштирилди ва газ келтирилди.

Гражданларни тўғридан-тўғри районларда ва область шаҳарларида қабул қилиш область ижроия комитети раҳбарлари ва ижроия комитет аъзолари учун яхши анъанага айланди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ҳали область, шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советлари иш фаолиятларида кўпгина камчиликлар бор. Сўзга чиққан депутатлар буни алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Бир қатор саноат корхоналарида давлат топшириқлари бажарилмай қоляпти. Баъзи колхоз ва совхозларда эса капитал қурилиши, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш даражаси ҳам сифати талабга тўла жавоб бермайди. Бу камчиликларни бартараф этиш маҳаллий Совет ва барча депутатларнинг биринчи галдаги вазифасидир.

Сессияда кун тартибининг иккинчи масаласи — область аҳолисига медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари ҳам муҳокама қилинди.

Бу масала юзасидан область ижроия комитети раисининг ўринбосари **С. А. Раҳматхўжаева** доклади, шунингдек, область Совети соғлиқни сақлаш ва социал таъминот бўйича доимий комиссиясининг раиси **К. М. Қаҳҳорбеков**нинг қўшимча доклади тингланди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг меҳнаткашлар саломатлигини сақлаш йўлида катта ғамхўрлик қилиб келаётганликларини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Бу ғамхўрлик областимиз соғлиқни сақлаш соҳасида эришаётган муваффақиятлари тимсолида ҳам яққол кўриниб турибди.

Областда 154 касалхона, 117 болалар ва хотин-қизлар консультацияси хоналари, 115 дорихона, 150 дан ортиқ фельдшерлик-акушерлик пунктлари ишлаб турибди. Фақат кейинги икки йил ичида 845 ўринлик янги касалхона очилди. Врачлар 405 кишига, ўрта маълумотли медицина ходимлари 1078 кишига кўпайди.

Ҳозир область бюджетининг тўртдан бир қисмидан кўпроғи аҳоли соғлиғини сақлаш ишини яхшилашга сарф этилмоқда. Фақат 1968 йилнинг ўзида Чирчиқда гинекология корпуси, Янгийўлда, Олмалиқ шаҳрида даволаш диспансерлари, Чорвоқда медицина-санитария бўлими қурилади. Олмалиқда туғруқхона, тери касалликлари ва юқумли касалликлар шифохонаси, Оққўрғон районида марказий касалхона, Янгийўлда эса юқумли касалликлар шифохонаси қурилмоқда.

Медицина тармоқларини кенгайтиришда Юқори Чирчиқ, Бўка, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон районлари колхозлари яхши ташаббус кўрсатмоқдалар. Бу районларда янги типовой касалхоналар қурилмоқда.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, беморларга медицина хизмати кўрсатиш тобора яхшиланиб бормоқда. Медицина фани ва техникаси ютуқлари ўзлаштирилиб, тажрибада кенг қўлланилмоқда. Ҳозирги вақтда беморлар касалини аниқлашда аппарат ва асбоблар ҳамда лаборатория ёрдами усулидан кенг фойдаланилмоқда.

Шу билан бирга сессияда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш соҳасида бирмунча камчиликлар борлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Аҳолига стационар ёрдами кўрсатишни етарли таъминлаш учун касалхоналарда ўринлар етишмайди. Айниқса Калинин, Ўрта Чирчиқ, Оржоникидзе районларида аҳвол шундай.

Аҳолига махсус медицина ёрдами кўрсатишни бундан буён янада кучайтириш учун тўсқинлик қилаётган камчиликлардан яна бири шуки, кичик касалхоналар ва майда ихтисослаштирилган бўлимларда тажрибали медицина мутахассис кадрлар, шунингдек медицина асбоблари ва аппаратлари етишмайди.

Айниқса қишлоқ аҳолисига медицина ёрдами кўрсатиш суръати оқсоқ аҳволда. Бунга асосан қишлоқ даволаш ва профилактика муассасаларини замонавий техника базаси ҳамда медик кадрлар билан етарли таъминланмаганлиги сабаб бўлмоқда. Қишлоқ жойларидаги кўпгина касалхоналар санитария-гигиена нормаларига жавоб бермайдиган биноларга жойлашган.

Медицина ходимлари аҳоли яшайдиган жойларнинг санитария аҳволини ўз вақтида назорат қилиб турмайдилар. Умумий овқатланиш, савдо, саноат объектларидаги санитария-назорат органлари ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланмайдилар. Аҳоли ўртасида маданий-оқартув ҳамда санитария-гигиена соҳасида тушунтириш ишларини яхши олиб бормайдилар. Бу мақсад йўлида кино, радио, матбуотдан етарли фойдаланмайдилар. Саломатлик ва санитария маданияти халқ университетларининг иши ҳам талабга жавоб бермайди.

Сессияда сўзга чиққан депутатлар маҳаллий Советлар иш услубларидаги камчиликларни ҳам ҳаққоний танқид қилиб, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш йўллари тўғрисида ўзларининг қимматли маслаҳатларини ўртага ташладилар.

Бекобод шаҳар ижроия комитетининг раиси **Б. Аббосов** депутатлар ёрдамида шаҳар аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланиб бораётганлиги тўғрисида сўзлади. Фақат ўтган йилнинг ўзида шаҳарда қишлик ва ёзги кинотеатр, музика мактаби бинолари фойдаланишга топширилди. Темир йўл ва автомобиль вокзалларини қайта реконструкция қилиш бошланди. Кўчаларни ободонлаштиришга киришилди. Лекин, ҳали бекободликлар олдида ҳал қилинмаган қатор ишлар турибди. Бу ишларни область бошқармалари ва ташкилотларнинг ёрдамисиз амалга ошириб бўлмайди. Шаҳар Совети ижроия комитети, шаҳар саноат ташкилотлари даволаш ва профилактика муассасаларини ривожлантириш ишига катта маблағ ажратиб беришмоқда. Лекин ҳамма гап шундаки, бу муассасалар учун шаҳарда кадрлар етишмайди. Ўртоқ Аббосов область соғлиқни сақлаш бўлимидан мутахассис кадрларни тақсимлашда мана шу талабни ҳисобга олишини илтимос қилди.

Бўка райони колхоз ва совхозлар меҳнаткашларининг талаб ва истаклари тўғрисида район партия комитетининг иккинчи секретари **А. А. Варасов** гапириб берди. У район меҳнаткашларининг юбилей йилида эришган муваффақиятларини қайд қилиб ўтиш билан бирга, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ташкилотлари ва муассасалари адресига бир қатор танқидий фикрлар айтди.

Сессияда сўзга чиққан гематология ва қон қуйиш илмий-текшириш институтининг директори, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш министрлиги бош гематологи **Х. А. Ҳакимов** жамоатчилик ўртасида донорлар сафини кенгайтириш вазифаси тўғрисида гапирди.

Ҳозир Оҳангаронда 1326 медицина ходими аҳолига хизмат қилмоқда. Бу соҳада эришилаётган ютуқлар, оқсаётган соҳалар тўғрисида шаҳар касалхонасининг бош врачи **И. Б. Флейшмахер** сўзлади. У шаҳарда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхшиланиб бораётганлиги, даволаш ва профилактика тармоқлари кенгаяётганлиги, беморларнинг саломатликларини қайта тиклаш учун барча шароитларни яратишга ҳаракат қилинаётганлиги тўғрисида гапириб ўтди. Шаҳар касалхонаси ёнида яқинда операция хонаси, шифоли балчиқ ва минерал сув билан даволаш бўлимлари қурилди. Ўртоқ Флейшмахер худди Бекободдаги сингари Оҳангаронда ҳам врачлар етишмаётганлигини таъкидлаб ўтди.

Ғазалкент шаҳар ижроия комитетининг раиси **К. А. Короткова** сўз олади. У, шаҳар жамоатчилигини қизиқтираётган масалаларни ўртага ташлайди. Илгари районга қарашли бўлган посёлка ўрнида шаҳар ташкил этилгунча анча вақт ўтди. Шу вақт ичида қурилиш ва ободончилик соҳасида кўзга кўринарли иш қилинмади. Шаҳарни обод қилиш учун ажратилган маблағ етарли эмас. Бу маблағ билан шаҳар кўчаларини яқин ўртада тартибга солиб бўлмайди. Айниқса, маҳаллий Советлар йўли билан турар-жой қурилишига ажратилган маблағ талабга жавоб бермайди. Электрлаштириш, газлаштириш, янги водопровод тармоқлари ётқизиш ишлари жуда секинлик билан олиб борилмоқда. Шаҳар аҳолиси учун янги касалхона зарурлиги кўпдан бери маълум. Лекин жамоатчиликнинг ана шу талаби оқибатсиз қолиб келмоқда. Ўртоқ Короткова область ташкилотлари ва тегишли хўжаликлар Бўстонлиқ зонасида меҳнаткашларнинг дам оладиган жойларини ташкил этишлари зарурлигини айтди.

Бизнинг шаҳримизда,— деди Чирчиқ шаҳар касалхонасининг бош врач ўринбосари **В. С. Судакова**,— даволаш муассасалари тармоғи тобора ўсиб бормоқда. Афсуски, мутахассис кадрлар етишмайди. Ҳозир шаҳримиздаги медицина тармоқлари участка врачлари, терапевтлар, педиаторларга муҳтож. Даволаш муассасалари транспорт билан етарли таъминланмаган. Кейинги тўрт йил ичида «Тез ёрдам» бўлими бирорта ҳам машина олгани йўқ. Шу сабабли биз беморларга уйда ёрдам бериш, тасодифий ҳолларда эса ўз вақтида етиб боришга қийналяпмиз.

Шунингдек, музокараларда Ўрта Чирчиқ район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи **Т. Ортиқхўжаев**, Янгийўл район ижроия комитетининг раиси **Р. Усмонов**, Тошкент область прокурори **Е. Н. Смирнов**, Калинин районидаги «Ленин йўли» колхозининг раиси **С. Муҳамаджонов**, республика соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари **Н. М. Маҳмудова** ўртоқлар қатнашдилар.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилинди.

Ўтган сессияларда депутатлар томонидан айтилган танқидий фикрлар ва таклифларнинг қандай бажарилганлиги тўғрисида область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Қ. А. Аҳмедов** ахборот берди.

Сессияда область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** қатнашди ва нутқ сўзлади.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

БРАЗЗАВИЛДА СССР ГА БАҒИШЛАНГАН ФОТОВИСТАВКА

БРАЗЗАВИЛЬ, 21 февраль. (ТАСС). Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига ва Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллигига бағишланиб, бугун Браззавилда фотовиставка очилди.

Виставкага қўйилган фотосуратлар Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва унинг йўлбошчиси В. И. Ленин тўғрисида, граждан уруши ва тинч социалистик қурилиш йиллари, ҳамда совет халқининг Улуғ Ватан уруши ва ҳозирги куни тўғрисида ҳикоя қилади. Кўргазманинг «Совет Армияси — тинчлик ва социализм ҳимоячиси» деган махсус бўлими Совет Қуролли кучларининг 50 йиллигига бағишланган.

Бу виставкани Конгонинг халқлар ўртасидаги дўстлик уюшмаси ташкил қилди.

ВЕНЕСУЭЛА КОМПАРТИЯСИ БУДАПЕШТДАГИ УЧРАШУВДА ҚАТНАШАДИ

КАРАКАС. Венесуэла Коммунистик партияси коммунистик ва ишчи партияларнинг Будапештдаги маслаҳат учрашувида қатнашади.

Шу муносабат билан эълон қилинган ахборотда Коммунистик партия мазкур кенгашнинг чақирилишини маъқуллади.

Жаҳон халқлари олдида катта ва муҳим вазифа турибди — улар империалистларнинг кирдикорларини барбод қилмоқ учун ўзларининг кучлари ва воситаларини жаҳон миқёсида бирлаштиришлари керак.

Ўтказиладиган учрашув, дейилади баёнотда, барча қитъалардаги революцион кучларнинг империализмга ва унинг агрессив планларига қарши ҳаракатларини бирлаштиришга ёрдам бериши лозим.

(ТАСС).

БОНН САЙГОНГА ЁРДАМ БЕРМОҚДА

БОНН, 21 февраль. (ТАСС). Бонн ҳукумати яқин кунларда Сайгон режимига беш миллион маркадан кўпроқ пул юборади. Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг вакили шу хабарни айтиб, дедики, Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари кенг ҳужум операцияларини бошлаб юборгандан кейин Сайгон ёрдам сўраб, Бонн ҳукуматига мурожаат қилди.

АҚШнинг ва Сайгондаги малайларининг Вьетнамдаги жиноятқорона урушига қарши норозилик бутун дунёда, шу жумладан АҚШ да ҳам кучайиб бораётган бир вақтда Бонннинг ҳукмрон доиралари ўзларининг мана шундай «раҳмдиллик»ларини намойиш қилмоқдалар.

СИФАР МОЖАРОСИ

Италияда чиқадиган мустақил «Астролябио» ҳафталиги СИФАР (Италия разведка ва контрразведкаси)нинг конституцияга хилоф фаолияти ҳақида мақола босиб чиқарди. Бу ташкилот маълум даражада Америка марказий разведка бошқармаси томонидан бошқарилиб, маблағ билан таъминланиб келган.

Итальян халқи СИФАР билан боғлиқ бўлган бў можародан нега ташвишланмоқда? Ҳукуматдан бу ишни синчиклаб қараб чиқишни талаб қилишаётганига сабаб нима? Гап шундаки, ташкилотнинг маҳфий ва ошкора ҳужжатларининг кўпида Америка разведка хизмати деган номлар учраб туради. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки. Америка разведкачилари ҳеч вақт бўлар-бўлмасга бошқаларнинг ишига бош суқавермайдилар. Греция мисоли бунга гувоҳ. Бу мамлакат эса Италияга қўшни.

«Паэзе сера» газетаси 1 февралда «НАТОнинг Италия учун плани» сарлавҳаси остида уч ҳужжатнинг фотонусхасини эълон қилди. Булар АҚШ қуролли кучлари Европадаги штаб-квартирасининг ҳужжатлари бўлиб, уларга «маҳфий» деб белги қўйилган.

«Ўтган йилнинг апрелида Грецияда давлат тўнтариши амалга оширилган «Прометей» плани якка-ю-ягона эмаслигини сўнгги ойлардаги воқеалар бир неча бор тасдиқлади, — деб ёзади газета. — НАТО қатнашчилари бўлган барча мамлакатларда шундай планлар борлиги, бундай планлардан биринчи галда АҚШ ҳукумати манфаатдорлиги, Америка махфий хизмати билан яқиндан алоқада бўлган «СИФАР иши»ни тергов қилиш вақтида бундай режаларни Италияда ҳам амалга ошириш кўзланганлиги исбот талаб қилмайдиган фактдир. Биз эълон қилаётган ҳужжатлар Атлантик иттифоқ қатнашчилари бўлган ҳар бир мамлакатда «Прометей» планлари борлигини исботлашидан ташқари АҚШ қуролли кучларининг ҳар қандай НАТО мамлакатларида Америка ҳарбий ва стратегик манфаатларига қарши чиқиш ҳолларини буғиб ташлаш ҳуқуқларини асослаб берадиган принципларни ҳам очиб ташлайди».

1964 йилнинг июлида СИФАР давлат тўнтариши тайёрлаган. Мингдан ортиқ кишидан иборат итальян коммунистлари ва бошқа илғор кишиларнинг «қора рўйхати» тузиб чиқилган. Кейинчалик, яъни фош этилганларидан сўнг, СИФАР арбоблари айтишича, бундай рўйхатда «на сиёсий, на касаба союз, на диний, на граждан ёки ҳарбий арбоблар» бўлмаган, фақат «жосусликда шубҳа қилинган» ёки «жамоат тартиби учун хавфли» шахслар ёзилганмиш.

Фитнани уюштиришда СИФАРнинг саноат контржосуслик бўлими кенг қатнашган. Бу бўлимга полковник Рендо Рокка раҳбарлик қилган. Бу бўлим ҳозир ҳам НАТО ва АҚШнинг энг таъсирчан ҳарбий ва иқтисодий доиралари билан яқиндан алоқа қилади. Унинг ахборотчилари орасида йирик хусусий саноатчилар ва давлат муассасаларининг баланд мартабали раҳбарлари бор. Агар ўша вақтда СИФАР бошлиғи генерал Жовани де Лоренцо ва унинг ходимлари «қора рўйхат» тузиб, концлагерь ташкил этган бўлсалар, ташкилотнинг Рокка бошчилигидаги бўлими сиёсий арбоблар тайёрлаб, партияларда кўпроқ ўрин эгаллаш, ҳатто парламент фаолиятига аралашишга уруниб келган. Италия саноатчилар конфедерацияси бу ишга жуда катта маблағ ажратиб келган

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

1964 йилнинг июнида бош штабда мамлакатда «фавқулодда ҳолат» жорий қилишга бағишланган кенгаш ўтказилди. Бу кенгашда 3 та карабинчилар (полиция) дивизияси штабларининг бошлиқлари қатнашди. Италиядаги ҳамма карабинчилар улар ихтиёридадир. Кенгашда штаб бошлиқларига бутун Италия бўйича бир вақтда қўлга олинадиган шахслар рўйхати топширилган.

СИФАРга бундай ишларни бажариш учун ким кўрсатма берган?

Давлат ва ҳукуматнинг раҳбарлари: президент Сеньи ва ички ишлар министри Тавиани ўша вақтда биз бу ҳақда ҳеч нарса билмас эдик, демоқдалар.

Генерал де Лоренцо «Экспрессо» журнали редактори устидан қўзғатган суд процесси энди унинг ўзига қаратилиб қолди. Журнал 1964 йил июлидаги тўнтаришни уюштиришда генералнинг ролини фош этган эди.

1967 йил 23 декабрида прокурор Витторио Оккорсио суд мажлисида айтдики, ишни кўриш жараёнида «мақолада келтирилган асосий фактлар тасдиқланган». Афтидан, энди, де Лоренцонинг ўзини судга тортиш лозим эди. Лекин шундай қилинмади. Чунки у судланувчилар курсисига ўтирса, христиан демократлар партиясининг юқори мартабали айрим давлат арбобларини ҳам фош қилишини айтиб, дўқ-пўписа қилди. Ферруччо Парри томонидан нашр қилинаётган «Астролябио» журналининг сўнгги фош қилишлари эътиборга лойиқ бўлди. Мақола тагига «М» деб имзо чекилган эди (эҳтимол муаллиф Паррининг ўзи бўлиши мумкин, чунки Қаршилик кўрсатиш ҳаракати даврида унинг жанговар лақаби «Маурицио» эди).

Журнал таъкидлашича, 1964 йилдаги фитнани тайёрлашда Пентагон (Америка ҳарбий бошқармаси) бош қўшган. Фитна ҳақидаги масала бир неча марта Италия парламенти депутатлар палатасида муҳокама қилинди.

Мудофаа министри Тремеллони мажлисда депутатларнинг қатор талаблари ва саволларига жавоб берди. У ҳозирги вақтда қонунчиликни бузиш ҳолларига «дадил барҳам берилган» деди. Бироқ «Экспрессо» журнали редактори устидан ўтказилган суд вақтида аниқланган янги жиддий фактлардан кейин у бошқача ваъда беришга мажбур бўлди. «Мен бошқача воситалар ёрдамида бу ишни бутунлай қайта кўриб чиқиш ҳақида буйруқ бераман», —деб айтди. У таъкидладики, бундай чоралар суд тугагандан кейин амалга оширилади.

Италия коммунистик партияси сиёсий бюросининг аъзоси Пьетро Инграо министрнинг суд процессига аралашиши учун уринаётганлигини фош этиб, бу соҳада ўз фикрларини баён қилди. Инграо айтдики, парламент ўз бурчини бажармаслиги ва текшириш ўтказмаслиги мумкин эмас. Агар де Лоренцо ва унинг ҳамкасблари чиндан ҳам ўз ташаббуслари билан ҳаракат қилган бўлсалар, у ҳолда давлатга хиёнат қилган шахсларни суд жавобгарлигига тортиш зарур эди.

Инграо таъкидлаб ўтдики, генерал Лоренцо ҳазиргача армия сафида хизмат қилмоқда, генерал Чильери эса карабинчилар корпусига қўмондонлик қилиб келмоқда. Чильери министр Тремеллонидан унинг ўринбосари генерал Манес олиб борган фитна ҳақидаги тергов натижаларининг айримларини яширганликда айбланмоқда.

Генерал Манеснинг министр Тремеллонига «тузатилган» нусхада тақдим этган доклади муносабати билан социалистларнинг Автоном ҳаракати етакчиларидан бўлган депутат Луиджи Андерлини берган ахборот катта шов-шувга сабаб бўлди. Андерлини депутатлар палатаси мажлисида ўша докладнинг тўрт томонини баён қилиб берди. Жумладан:

Биринчидан, генерал Дзиндза. Римда бўлган судда Милан ҳақида айтган гаплари бутун Италияга тааллуқлидир. Биринчи бор қамоққа олишлар бошланганида 1000 эмас, балки 1800 сиёсий арбоб ва халқ оммасининг раҳбари, шулар ичида бир армия генерали ҳам қамоққа олиниши зарур эди.

Иккинчидан, граждан отрядлари (собиқ карабинчилар ва махфий полиция агентларидан) тузилиши, улар отрядларга мудофаа министрлигига алоқаси йўқ маблағлардан тўланган

Учинчидан, операцияни бажаришда қатнашадиган кучлар бу сирни мудофаа министрлиги ва давлат хавфсизлиги кучларидан пинҳон тутишлари зарур эди.

Туртинчидан, кўпчилик аэропортлар ўша вақтдаёқ назорат остига олинган.

— Буни давлатни тўнтаришга уриниш дейиш мумкинми ёки йўқми? — сўради Андерлини Тремоллионидан киноя билан. — Ва буни давлатга хиёнат деса бўладими ёки йўқми? Агар хиёнат дейиш мумкин бўлса, сиз генерал де Лоренцони ҳарбий трибунал судига беришингиз зарур.

Италия депутатлар палатасида СИФАР иши юзасидан, овозга қўйиш пайтида ҳеч қандай кутилмаган ҳодиса рўй бермади. Ҳукуматда кўпчилик оппозициянинг икки резолюциясини рад қилиб, 214 овозга қарши 329 овоз билан ўз резолюциясини қабул қилди. Бунда Моро кабинети ишонч масаласини ўртага қўйган эди. Шундай қилиб, ҳукумат овозга қўйиш машинасининг ёрдамида ҳарбий фитнани текшириш учун парламент комиссияси тузишга йўл қўймади.

Италия компартиясининг бош секретари Луиджи Лонго «Унита» газетасида СИФАР иши ҳақида мақола билан чиқди. У СИФАР иши юзасидан парламент текшируви ўтказишдан христиан демократлари воз кечганликлари ва социалистларнинг бунга рози бўлганликларини «ўзини-ўзи ўлдириш сари қўйилган қадам» деб баҳолади.

СИФАР иши АҚШ агрессив сиёсатига эргашиш ҳар қандай мамлакатга катта хавф ва оғир оқибатлар келтиришини кўрсатиб турибди.

Евг. БЛОК.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 22 февраль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ қуролли кучларининг қисмлари Сайгон атрофидаги районларда ҳужум операцияларини давом эттириб, америкалик интервентлар ва уларнинг иттифоқчилари қўшинлари билан шиддатли жанглар олиб бормоқдалар. Америка қўмондонлиги Сайгон атрофида катта армия қисмларини тўплади, улар озодлик кучлари отрядларининг шаҳарга ёриб киришини тўхтатишга уринмоқдалар. Комендант соати ҳали ҳам жорий этилаётган Жанубий Вьетнам пойтахтида Америка информация агентлигининг хабарларига қараганда, жанг садолари гумбурлаб эшитилмоқда. Бомбалар, ракеталар ва снарядлар портламоқда. Шаҳарда вазият ҳамон кескин.

Сайгондан Ғарби-Шимолда 13 километр масофада озодлик халқ қуроли кучлари бўлинмалари тўплардан кучли ўқ узиб, сўнгра Америка 25-пиёда аскарлар дивизияси лагерларидан бирига атака қилдилар. Интервентларнинг қисмлари мушкул аҳволга тушиб қолди. Америка қўмондонлиги ўзини мудофаа қилаётган қўшинларга ёрдам бериш учун шошилинч тарзда вертолётлардан танклар ва солдатлар туширди.

АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг Таншонняктдаги катта базаси бугун яна ракетадан ўққа тутилди.

Жанубий Вьетнамнинг шимолида Гуэ шаҳрида ҳам, шунингдек унинг атроф теварақларида ҳам шиддатли жанглар давом этмоқда. Озодлик кучларининг отрядлари Американинг десантчи парашютчиларининг Гуэдан ғарбда беш километр масофада жойлашган манзилгоҳни эгаллаш йўлидаги уринишларини қайтармоқдалар. Гуэ қалъаси ҳимоячиларини таъминлаб туришда бу манзилгоҳ жуда катта аҳамиятга эгадир.

Ватанпарварларнинг позициясига Агрессор қўшинларнинг қилган ҳужумлари кўпчилик участкаларда қайтарилди. Интервентлар айрим жойларда жуда кўп қурбонлар бериб, бир оз силжишга эриша олдилар.

ҚОҲИРАДАГИ ТРИБУНАЛНИНГ ҲУКМИ

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикаси ҳарбий ҳаво кучларининг собиқ қўмондони Муҳаммад Сидқий Маҳмуд 15 йил қамоққа, мамлакат ҳаво мудофаасининг собиқ қўмондони Исмоил Муҳаммад Лабиб 10 йил қамоққа ҳукм қилиндилар, ҳарбий ҳаво кучлари штаби бошлиғининг собиқ ўринбосари Жамолиддин Афифий ва Шарқий ҳарбий округ ҳарбий ҳаво кучларининг собиқ қўмондони Абдулҳамид Ал Дажидий оқландилар.

Бирлашган Араб Республикаси ҳарбий ҳаво кучлари собиқ қўмондонлигининг ишини кўриб чиққан олий ҳарбий трибунал чиқарган бу ҳукмни Бирлашган Араб Республикасининг ҳарбий министри тасдиқлаши керак. Судланувчилар устига қўйилган айбда айтиладики, улар 1967 йил 5 июнда Бирлашган Араб Республикаси Исроил агрессиясига учраганида Бирлашган Араб Республикасининг ҳарбий ҳаво кучлари бошига тушган ҳалокат учун шахсан жавобгардирлар ва ўзлари «жиноятқорона бепарволик» қилдилар. (ТАСС).

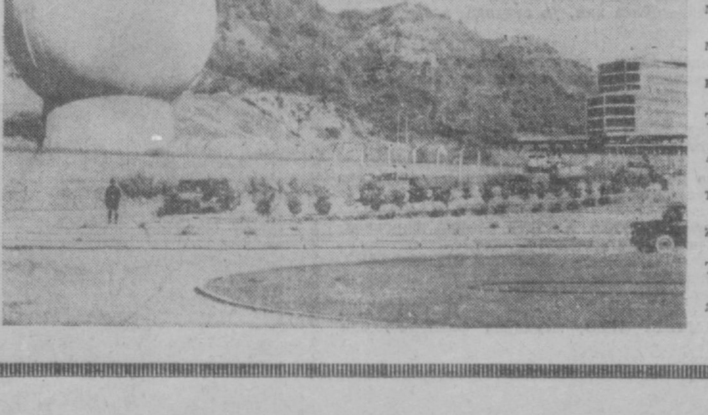

ҲИНДИСТОНДА атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш юзасидан илмий ишлар олиб борилмоқда. Бомбейдан 30 километр олисдаги Тромбей шаҳрида Атом энергияси илмий-тадқиқот институти жойлашган. Суратда: Тромбейдаги илмий ядро маркази.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Янги шеърлар

СОҲИЛДА

Йўғрилибди нур билан соҳил,
Жўш уради денгиз бетиним.
Фақат беҳис қоялар жоҳил
Хаёлга банд хўмрайишлар жим.
Жимлигидан ғазабга тўлиб
Отилади кучли пўртана.
Ойга томон зар устун бўлиб
Сўнг оҳиста таралар яна.
Яна кулгу, жилваси билан
Узоқларга кетади чопиб.
Қайтар экан гоҳида бирдан
Қирғоқларни қучади ўпиб.
Жўшар яна, отар пўртана,
Тўлқинланар тинмайин бир зум.
Фақат тамом ҳисдан бегона
Тунд қоялар ҳўмрайишар жим...

* * *

Ғамга ботма, ёшинг ўтиб гар
Сочларингга ораласа оқ,
Ахир қори шунча мўл бўлар
Қанча юксак кўтарилса тоғ.

ШЎХ БОЛАЛИГИМ

Бебош ўтди шўх болалигим,
Қушларга тош отиб,
Гоҳ қўйиб тузоқ,
Гоҳ жилға бўйида ўлтирганча жим,
Жавдар буғдой нонни
Қилдим оқизоқ.
Шундай ўтди шўх болалигим,
Узоқ кунларимни
Қилиб оқизоқ.
Бебош ўтармиди олов ёшлигим
Агар қўймаганда
Муҳаббат тузоқ!

ОҚШОМ

(Манзара)

Қуёш аста ёнбошлади
Тирсак қўйиб уфққа.
Шафақ қизғиш тўр ташлади.
Қўш ўркачли ҳу... тоққа.
Тўр ташлади...
Тўри билан
Булутларни чулғади.
Бир зумгина нури билан
Кинотни чўғлади.
Бир зумгина яшнаб кетди
Дала-гуллар макони,
Гўё илҳом торни чертди...
Юрак ловуллаб ёнди.

Ёдгор ОБИДОВ.
Калинин райони.

ФИЛЬМДА — НАВОИЙ ТАДҚИҚОТЧИЛАРИ

Шу кунларда тошкентлик бир гуруҳ киноҳужжатчилар Ленинград шаҳрида қизғин ижодий иш билан машғулдирлар. Улар революция бешиги бўлмиш бу шаҳарга алоҳида тарихий киноочерк яратиш учун йўл олдилар.

Мамлакатимизнинг турли бурчакларида бўлганидек, Ленинградда ҳам буюк ўзбек мутафаккир шоири Алишер Навоий ижодига қизиқиш катта. Шу нарса қувончлики, ленинградлик олимлардан бир неча киши ҳозир ўзбек шеъриятининг буюк даҳоси фаолияти билан боғлиқ темаларда тадқиқотлар олиб боришмоқда.

Киноҳужжатчиларнинг бу асари шоир туғилган куннинг 525 йиллик юбилейига яна бир муносиб ижодий армуғон бўлади.

ОДДИЙ ЛАТИФАЛАР

Бир одам йўловчилар билан лиқ тўла автобуснинг ортидан югуриб келарди. Автобус эса борган сари тезлигини ошириб елиб боради.

— Ҳа, оғайни! — қичқирди бир йўловчи кулиб. — Бизга етиб олмоқчимисан?

— Қувиб етишим керак, — деди нафаси бўғзига тиқилиб қолган одам ҳансираб. — Мен шу автобуснинг шофёриман.

* * *

— Генчо, катта бўлганингда ким бўлмоқчисан?

— Мен аввал отамнинг ҳоҳиши билан врач, кейин онам орзу қилган адвокат бўламан. Кейин ўзим истагандек денгизчи бўламан.

* * *

— Мен уч ойлик инглиз боласини боқиб олмоқчиман, — деди бир куни Женнета рафиқасига.

— Болани нима қиласан?

— У гапира бошлаганда, мен ундан инглиз тилини ўрганаман.

* * *

— «Тез ёрдам» — деди аёл жонҳолатда телефон трубкасига қичиқириб, — Тез етиб келинглар! — У врач зудлик билан келсин деган ниятда қўшиб қўйди. — Эримнинг иссиғи эллик градусга чиқиб кетди.

— Ундай бўлса, кечикибсиз хоним, — деган хотиржам овоз эшитилди телефондан, — бу ҳали тиббиётда кўрилмаган ҳарорат. Энди ўт ўчириш пунктига қўнғироқ қилишни маслаҳат бераман.

* * *

— Жуда ночор аҳволга тушиб қолдим, пан Ковальский. Озроқ пул керак бўлиб қолди. Қаердан топишимни билмай, бошим қотяпти.

— Бунинг йўли осон, азизим. Сиз мендан қарз сўрамоқчимисиз, деб қўрқиб кетибман.

* * *

— Ўртоқ бошлиқ, менга икки ҳафтага жавоб беришингизни сўрайман.

— Сизда инсоф борми? Ахир кечагина отпускадан қайтдингизку.

— Тўғри. Лекин энди уйланмоқчиман-да.

— Нега отпуска пайтида уйланмадингиз?

— Хотиржам дам олмоқчи бўлгандим.

Русчадан
Э. УСМОНОВ таржимаси.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ гематология қон қуйиш институти қошида яқинда болалар бўлими ташкил этилди. Бу ерда беморларни даволаш билан бирйўла илмий-тадқиқот ишлари ҳам олиб борилади. Суратда: бўлим бошлиғи, медицина фанлари кандидати А. Тўраев лаборант Н. Асатуллаева билан бемор қонини текшириб кўришмоқда.

Н. Тўраев фотоси.

ҚАҲРАМОНЛАР ХОТИРАСИ

Ватан учун, халқ учун ҳалок бўлганлар эл дилида абадий яшайди. Қаҳрамонларга ўлим йўқ, улар ҳамиша сафимизда.

Кеча совет халқи шонли Совет Армиямизнинг 50 йиллигини байрам қилди. Жойларда кечалар, учрашувлар ўтказилди, улуғ кунга атаб витриналар, стендлар ташкил этилди, қаҳрамонлар қабрига зиёрат қилинди.

Чиғатойдаги мозорда шаҳар жамоатчилиги вакиллари, мактаб ўқувчилари, жангчи офицерлар ва солдатлар тўпланишди. Улар бу ерга генерал-майор Муллажон Узоқов ва полковник Маҳмуд Қосимов қабрини зиёрат қилгани, гулчамбарлар қўйгани келишди. Митингни пойтахтдаги 111-мактаб директори Х. Қурбонов очди.

Республика ҳарбий комиссарининг ўринбосари полковник С. Охунжонов М. Узоқов ва М. Қосимовларнинг ҳақиқий инсоний хислатлари ҳақида гапирди.

— Партия иши, халқ иши учун жонини фидо қилганлар номи абадий сақланажак, — деб сўзини тугатди у.

Митингда генерал М. Узоқовнинг рафиқаси А. Узоқова, полковник М. Қосимовнинг ўғли Санжар Қосимов, Октябрь район ҳарбий комиссарининг ўринбосари подполковник И. Дрогилев, 111-мактаб коллективи номидан З. Шокиров ва бошқалар ҳам сўзладилар. Сўнгра 35, 102, 111, 132 ва 139-мактаб ўқувчилари қаҳрамон жангчилар қабрига гулчамбарлар қўйишди.

КЎРГАЗМАГА МАРҲАМАТ

Пойтахтдаги Округ офицерлар уйида Совет Армиясининг шонли 50 йиллигига бағишлаб катта фотокўргазма очилди.

Республика Журналистлар союзи томонидан уюштирилган бу кўргазмага гражданлар уруши, беш йилликлар даври, унутилмас иккинчи жаҳон урушида совет халқлари кўрсатган мислсиз қаҳрамонликларни, урушдан кейинги тинч даврдаги шарафли меҳнатимизни акс эттирувчи расмлар қўйилган.

Булар орасида айниқса А. Асановнинг солдатлар ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи ҳамда тактик машқлардан олган суратлари киши диққатини ўзига тортади. Шунингдек кўргазмада И. Збарский, И. Глауберзон, В. Сироткин, Б. Мизрохин, ва бошқа фотографларнинг ҳам асарлари бор. Суратда: фотокўргазма залларида.

А. РАҲИМОВ.

САЁҚ ЮРСАНГ, ТАЁҚ ЕЙСАН

— Тўхта!!

Кетаётган одам тўхтади. У орқасига ўгирилаётган эди, бояги овоз яна ғазабнок эшитилди.

— Қарама мен томонга, башарангни кўришга тоқатим йўқ. Гапларимни ўнг қулоғинг билан ҳам, сўл қулоғинг билан ҳам эшит!!

У шу тўхтаганича қимир этмай шағамдек қотиб турарди, анави овоз қуйиб-ёниб, фиғони фалакка чиқиб сўзларди:

— Нималар қилиб қўйдинг, ҳе нонисоф! Яна уйландингми, учинчи хотинингнинг кўз ёшлари қуримай тўртинчисига «ж и г а р пора» бўлибсан-да, Ахир Сурхондарёда тўймовмидинг тонг отар базмга-ю, ширакайф айтилган қўшиқларга. Эсингдами бечора учинчи хотининг Ҳамидахон ишдан келиб то ярим кечагача гоҳ қозонга, гоҳ тандирга югурарди. Сен бўлсанг ғирт маст ҳовлига чиқиб бақирардинг, сомса келтир, шўрвани олиб кел, деб. Ҳамма вақт жиловингда бўлган, тонг отаргача овқат пишириб, эрта саҳарда, сен тургунча бош оғригингга мастава тайёрлаган, шунда ҳам бир оғиз сўз айтмаган Ҳамидахонни ҳайдадингми. Кўр бўласан, хотинларнинг уволи тутади сени!

Эсингдами, сенга уқдирганим: «ҳе бола, қадамингни билиб бос, бу қилиғинг давом этаверадиган бўлса олтин тоғни уйиб берсанг ҳам кечирилмайсан». Унутибсан-да. Ҳамидахонга: «хўп, майли айб бизда, дунёдан фарзандсиз ўтмайлик, бола асраб олайлик», деб ёлборганингда мен ёнларингда эдим. У йўқ демади. Қоши-кўзи попукдаккина қизчани олиб келди. Эшитишимга қараганда беш-олти ёшга кириб қолибди. Энди у дада дейдиган бўлганда ташлаб кетдингми. Биласанми уни, онаси туққану, ўлган, отаси эса меҳнат вазифасини бажараётганда ҳалок бўлган. У кўзини очиб сенларни отам-онам деган эди. Сен бўлсанг бир марта етим бўлган болани яна етим қилибсан. Юрагинг тошдан бўлса ҳам бунга чидай олмаса керак эди...

Сурхондарёдан қилни хамирдан суғиргандек силлиққина келиб олдинг. Кимсан, фан кандидати. Ишга жойландинг. иш бўлганда ҳам унча-мунча иш эмас, Бутуниттифоқ ўсимликшунослик институти филиалининг директори. Айни муддаонг эди. Илмий ишларингни давом эттириш учун сенга бундан ортиқ қулай шароит бўлмайди. Лекин сен бунинг ҳам қадрига етмабсан. Пул топадиган жойинг Тошкентнинг кунчиқарида бўлса, пул сарфлайдиган жойинг Тошкентнинг кунботарида бўлибди. Илмий ходимлар, билими сендан анча юқори турадиган олимлар, қўл остингдаги хизматчилар сенга ҳурмат-иззат билан қарашса, сен уларга осмондан туриб муомала қилибсан. Бу қилиғинг дастурхонида овқатини еб, кетаётганда ўша дастурхонга оёғини артиб кетган бетавфиқ кишининг бемаза қилиғига ўхшамайдими. Айни ўшанинг ўзи!

Сен йигирма йиллик коммунистсан. Партия мажлисини, айниқса ҳисобот-сайлов бўлаётган партия мажлисининг моҳиятини тушунасан. Директор бўлган ташкилотингда ўтган йили ўн икки марта партия мажлиси бўлибди. Шундан тўрттасида қатнашибсан. Қатнашганингда ҳам бирор фойдали гап гапирмабсан, бошидан охиригача тиш ковлаб, илжайиб, тиржайиб ўтирибсан. Партия ташкилотининг ҳисобот мажлисидаги гапларни эшитганинг йўқ. Чунки сен бу пайтда, ким билади, қаёқларда санғиб юргандинг. Эшит, сенинг ҳақингда нималар дейишибди:

«...Мўминов директор бўлиб келибдики, ялчитиб ишламади. Илмий ходимларнинг илмий ишлари билан қизиқмайди, уларга шароит яратиб беришни ҳаёлига ҳам келтирмайди. Бу ҳақда кимга айтсак, сўзимиз оқибатсиз қолиб кетаяпти...».

«...Мўминов тажриба участкаларимизни ишчи кучи билан таъминлаш ҳақида ўйламайди ҳам. Экинларимизни ўт босиб ётади, кучимиз етмаяпти, десак, пинагини ҳам бузмайди. Болалар боғчаси ёпиб қўйилди. Бизга ким ёрдам беради, директоримиз борми ёки йўқми. Уни намунча эркалатишмаса...».

«...Мўминов партия ташкилотига ҳеч қандай ёрдам бермайди, уни менсимайди ҳам. Бюро ва мажлисларга иштирок этмайди. Биз унинг бу «қилиғига» тушунмаймиз. Мўминов ҳамон ишлашни хоҳламас экан, уни бу ерда нега ушлашиб турибди...».

Эшитаяпсанми, бу сен билан бирга ишлайдиган, билим ва меҳнатлари эвазига сенга обрў-эътибор яратиб бераётган ҳамкасбларингнинг ҳақли эътирозлари, юракдан айтган гаплари. Ҳали ҳам улар инсофли, андишали эканлар. Сенинг бу қилмишларинг учун аллақачон у ердан ҳайдалишинг, шармандаю-шармисор бўлишинг керак эди.

Ҳа, дарвоқе, Орджоникидзе район партия комитети коммунист деган булоқ сувидек покиза номга сен доғ тушираётганингни эшитиб жуда тўғри йўл тутибди. Ишдан олинишинг, қаттиқ партия жазоси берилгани тўғрисида қарор қабул қилинибди. Сен ўйлама, ҳозирча бу қарор қандайдир сабабга кўра кучга кирмабди. Лекин у ҳали сенга ўз кучини кўрсатиб қўяди. Райкомнинг қарори билан ўйнаша кўрма!

Сен аъзо бўлган партия ташкилотининг йиллик ҳисобот мажлисида сени ташкилот бюро аъзолигига сайлашмабди, район партия конференциясига делегат қилишмабди. Номзодинг кўрсатилганда ҳамма қарши овоз берибди. Ташкилот «раҳбари» учун шу ҳолга тушиб қолишдан оғирроқ, қаттиқроқ жазо бўладими?!

Ўтган йили июль ойида яна уйланибсан. Шу тўйингга акахонларинг, катта-кичик дўстларинг келишгандир. Ахир улар сенинг тўртинчи марта уйланаётганингни билишардию. Ҳеч нима дейишмадими? Учинчи хотининг Ҳамидахон Бобоева пиширган ёғлиқ ошни еб ўтириб унинг пазандалигини мақтаган акахонларинг тўртинчи хотининг Маъмурахонга тўйларингда бахт-саодат тилаб қадаҳ кўтаришга қандай қилиб тиллари борди?! Сенинг шу тўйингда кўз очиб кўрган хотининг Эркахондан туғилган йигирма икки ёшли қизинг, неваранг ҳам иштирок этишгандир. Ёки «тўйинг»ни улардан сир тутдингми? Балки ҳамма тўйларингда бош-қош бўлган онанг Шакархон Мўминова бу гал ҳам ўғлимни уйлантиряпман, деб керилиб юргандирлар. Ҳа, у кишига қойил қолса бўлади. Негаки, янги келин топилгунча эски келинларини кафтларида кўтарадилар, янгиси топилдими, эскисини «пуф сассиқ»қа чиқарадилар.

Қани айтчи, шу йил ўнбиринчи февраль куни кенжа хотининг Маъмурахон билан қаёққа бординг. Ҳа, ҳа, бу гал ҳам тонаяпсанми. У бечорани уриб, сўкиб хўрлаганинг етмаганмиди. Шунақа ишларни қилишга қандай қилиб виждонинг чидади! Чилонзорда нима қилиб юрувдинг. Хотининг Маъмурахон сенга «бу йўлдан қайтинг, ҳеч кимга бу қилиқ ярашмайди», деса сен уни юзкўзи аралаш муштлабсан, уйга келгач тепкилаб урибсан. Илмий иш ёзаётган қўлларинг аёл кишини муштлашга қандай журъат этди.

— Йўқол, садқаи одам кет!!

Ҳамон серрайиб турган Шаробиддин Мўминов чидолмади, орқасига ўгирилди. Ҳеч ким йўқ. Унинг юраги орзиқиб кетди.

— Ким гапирди шунча гапни? — у ўзидан-ўзи сўради. Жавоб бўлмади. Бунинг ўрнига тўрт томондан тўртта тош келиб тушди. У гоҳ олдига, гоҳ орқасига, гоҳ ён-верига аланглар, дод дегиси келарди. Тош ёмғири тўхтамас, кучайгандан кучаярди. У кўзларини қўлларининг кафти билан тўсган ҳолда ерга минг тубан эгилиб турарди. Тошлардан бири унинг чеккасига тегди. Шунда «дод» деб юборди. Кўзини очса қоронғи уйда ёлғиз ўзи валдираб ётибди.

Ҳа, шунақа, Шаробиддин Мўминов, ҳозирча сенга туш бўлиб кўринган воқеалар, эртага албатта ҳақиқат бўлиб юзага чиқади. Ана шунда тушунасан халқимизнинг донолик билан айтган гапига:

— Саёқ юрсанг, таёқ ейсан!

С. МАҲКАМОВ.

ФЕЛЬЕТОН

СОҒЛОМ БЎЛАЙ ДЕСАНГИЗ

● Бир кечалик ғам гўзалликка барҳам беради, бир соатлик қўрқув пешанани шудгор қилиб, ажинлар ҳосил қилади.

Р. ШЕРИДАН.

● Қўрқиш гоҳ оёқларга қанот беради, гоҳ уларни ерга занжирбанд қилади.

М. МОНТЕН.

● Қўрқоқлик — барча сезгиларнинг энг ярамасидир.

В. ШЕКСПИР.

● Саломатлик нуқтаи назаридан, қуруқ овқат ейиш ўрнига ,ўрта ҳол ошхонада бўлса ҳам, ўз вақтида иссиқ овқат ейиш маъқулдир.

Б. ПЕТРОВ.

● Аҳолининг саломатлиги учун шаҳарга дорихонанинг келганидан кўра, циркнинг келгани афзалдир. Нима учун? Кулги табассум, асаб тажанглигини ёзади.

А. ПАРЕ.

● Тобланган темир, пўлат мустаҳкам ва қаттиқ бўлади. Чиниққан одам соғлом яшаб, касал бўлмайди.

И. ТАРХАНОВ.

● Кишининг боши уч сабаб билан оғрир: кўп ухласа ёки жуда кам ухласа, шунингдек агар кўп шароб ичса.

ТАТАР ХАЛҚ МАҚОЛИ.

● Ҳасад — давосиз дарддир. Ҳасадчи ҳамиша бировнинг шодлигидан ғамнок, роҳатидан аламнок бўлади.

ИБН АЛ МУКАФФО.

● Жаҳолатга тезда ботишлик — биров айби учун ўзини қурбон қилиш, демакдир.

Д. СВИФТ.

Тўпловчи З. ЭГАМБЕРДИЕВ, медицина фанлари кандидати.

Шаҳримизнинг Чилонзор массивида кичкинтойлар учун санаторий типидаги болалар боғчасининг очилганига бир неча йил бўлди. Боғчада қувноқлар турли хил ўйинлар билан машғул бўлишмоқда, соғлиги заиф болалар эса бепул даволанмоқдалар.

Суратда: болалар турли хил ўйинчоқлар билан машғул.

А. Обидов фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—24/II да **Аида**, 25/II да эрталаб **Севилья сартароши**, кечқурун **Дон Жуан**.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—24/II да **Мирзо Улуғбек**, 25/II да кундузи **Қутлуғ қон**, кечқурун **Алжонларим**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—24/II да **Қизбулоқ**, 25/II да кундузи **Гавҳари шамчироқ**, кечқурун **Қизбулоқ**.

КИНО

Генерал Раҳимов— «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3 да).

Утни ўзимизга қаратамиз (1-2 серия)—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 5.20 минутда).

А. НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

10 мартдан ҳар бир серияcида ўнтадан спектакль бўлган А-Б-В-Г-Д серияли абонементларни чиқаради.

Абонемент театр мавсуми тугагунча, унинг талонлари кўрсатилган сериялар билан фақат эълон қилинган спектакль учун ярайди.

Абонемент эгалари абонементсиз спектаклларга навбатсиз билет олиш, абонементнинг қимматини тўлашда муддатини суриш, ҳар бир абонемент спектаклларининг бирида гастролёрнинг қатнашишидан фойдаланиш мумкин.

Театр дирекцияси абонемент эгаларига яхши шароит яратиб бериш учун театр мавсуми давомида ҳар бир спектаклнинг кўрсатилиши, ва ҳар бирида олдиндан газетада абонемент серияси ва спектакль номи кўрсатилган ҳолда эълон беришга ишонтиради.

АБОНЕМЕНТЛАРНИ СОТИШ 1 МАРТДАН БОШЛАНАДИ

САНЪАТ САРОЙИДА
11 мартдан
Янги рангли кенг форматли стереофоник
«УМИД ҚИРҒОҒИ»
бадиий фильмининг Премьераси

А. П. Довженко номли киностудия маҳсулоти.

Сценарий автори—Александр Левада.

Постановкачи - режиссёр — Николай Винграновский.

Постановкачи - оператор — Юрий Ткаченко.

Постановкачи-рассом—В. Новаков.

Композитор—В. Губа.

Овоз операторлари—Л. Вачи, Г. Матус.

Ролларни ижро этадилар: академик Макаров—Юрий Леонидов, профессор Шервуд—Борис Бибиков, майор Гризли—Афанасий Кочетков, Вацлав Купка—Николай Винграновский, Линда Шервуд—Аусма Кантано, Мэри Джонсон—Эльза Радзинь, Ванденберг—Владимир Зельдин, Джон—Кирияк Якубов, Марта—Галина Бокаева.

Сеанслар: эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 (шанба ва якшанба кунлари), 5.30, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда бошланади.

Коллектив тамошо қилиш учун заявкалар қабул қилинади.

Билетлар сотилмоқда.

Справкалар олиш учун телефонлар: 4-21-74, 4-20-34.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
«ҚУВНОҚ АРЕНА» КОЛЛЕКТИВИ
артистларининг
Виктор ВЛАДИМИРОВ
раҳбарлигидаги
ГАСТРОЛЛАРИ

Жаҳон энг чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери ГРИГОРИЙ НОВАК ўз ўғиллари билан кучли аттракцион томошалари намойиш қилади.

Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

25 февраль кундуз соат 3 да «Советский спорт» газетасининг «Бойчечак» мукофоти учун «А» классининг «Политотдел»—«Пахтакор» командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В31232, Масъул секретарь—В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор—В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р — 09942. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1807.